

Nyreligiøsitet på internett

En undersøkelse av blogginnlegg om Transcendental Meditasjon

Masteroppgave i Religionsvitenskap

AHKR

Våren 2013

Malin Martinsen

Nyreligiøsitet på internett

En undersøkelse av blogginnlegg om Transcendental Meditasjon

Forord

At det nå er tid for å skrive disse ordene er et tegn på at masteroppgaven min er ferdig. Det er med blandede følelser jeg avslutter denne intense, spennende, lærerike og til tider frustrerende prosessen. På den ene siden er det veldig godt å være ferdig, men det er også litt skremmende å skulle levere oppgaven fra seg.

I denne forbindelse er det mange jeg vil takke. Først og fremst vil jeg rette en stor takk til min veileder Ingvild S. Gilhus. Du har tålmodig fulgt meg gjennom hele prosessen, fra den famlende prosjektskissen til den ferdige oppgaven. Etter hver veiledning har jeg forlatt kontoret ditt full av ny inspirasjon og nytt pågangsmot. Du har muntret meg opp når ting ikke har vært så greit, og dyttet meg i riktig retning når oppgaven har vært på ville veier. Uten deg ville denne oppgaven aldri ha blitt ferdig.

Jeg vil takke alle medstudenter, stipendiater og professorer som har deltatt på vårens symposier, for alle tilbakemeldinger. Her vil jeg spesielt takke Knut Melvær for lesetips og Richard Natvig for gode «notater i margen».

Takk til Daniel, Natalie og Signe for å ha lest deler av teksten og gitt meg gode og (stort sett) konstruktive tilbakemeldinger. En spesielt stor takk går til Natalie for alle samtalene på Puffen. Disse har handlet om alt fra «samliv og sånn» til verdensproblemer og kattemat. Iblant har vi også snakket om fag! Den siste innspurten hadde vært mindre levelig uten alle latterkulene og rullingene i gangene på Sydneshaugen Skole.

Takk til Nina, min medsamsvorne, for alle lunsjpausene hvor du har delt dine gode råd om oppgaven og livet generelt. Sydnescantina lenge leve!

Takk til Lise, Ingvild og Guro som har heiet på meg og gått foran med fremragende eksempel på hvordan en masterstudent bør være.

Takk til foreldrene mine for all støtte og oppmuntring gjennom alle årene som student, fra jeg flyttet ut som et lite barn, til jeg nå er ferdig. Som et større barn.

En stor takk til Monica, Marielle og Daniel for at dere har holdt ut med meg. Dere har gitt meg vin og latt meg eksistere i sofakroken uten videre krav til intelligent deltakelse.

Takk til Vegard for all omsorg, kjærleik, oppmuntring og for at du (uten å vite det selv) har vist meg at en masteroppgave ikke nødvendigvis er det viktigste i livet.

Malin Martinsen
Bergen, 14.mai 2013.

Innhold

Forord	i
Del 1	1
Kapittel 1: Innledning.....	2
1.1 Bakgrunn for valg av oppgavetema.....	2
1.2 Hvorfor www.tm.org og Transcendental Meditation Blog?	3
1.3 Problemstilling	4
1.4 Tidligere forskning	4
1.5 Oppgavens relevans	5
1.6 Oppgavens disposisjon	5
Del 2	6
Kapittel 2: Teori og Metode	7
2.1 Diskurs og diskursanalyse	7
2.2 Michel Foucault og Diskursens Orden.....	8
2.2.1 Utelukkelsesprosedyrer	8
2.2.2 Interne Prosedyrer	9
2.2.3 Diskursens iscenesettelse	11
2.2.4 Kritisk diskursanalyse	12
2.3 Diskursanalytiske verktøy.....	13
2.3.1 Polyfoni og monologisering	13
2.3.2 Intertekstualitet.....	14
2.3.3 Antakelser og forutsetninger	14
2.3.4 Strategier for legitimering.....	15
Kapittel 3: Religion og Internett.....	16
3.1 Et nyere forskningsfelt	16
3.2 Hva kjennetegner en blogg?	17
Del 3	20
Kapittel 4: Transcendental Meditasjon – et historisk overblikk.....	21
4.1 «Nye religioner».....	21
4.2 Maharishi Mahesh Yogi	21
4.3 Transcendental Meditasjons utvikling fra Vedisk meditasjonsteknikk til moderne vitenskap.....	24
4.4 Synkretisme.....	28

4.5 Religion eller ikke?	29
4.6 Transcendental Meditation Blog	31
4.7 Analysens oppbygging	32
Del 4	34
Kapittel 5: Transcendental Meditasjon som hjelpemiddel for skolebarn	35
5.1 Innlegg #1:.....	35
<i>Pioneering School Principal Brings Peace to Inner City Children</i>	35
5.2 Innlegg #2:.....	38
<i>New research finds TM helps ease school stress</i>	38
5.3 Innlegg #3:.....	41
<i>Combating poverty and exceeding expectations: LA school students benefit from TM</i>	41
5.4 Innlegg #4:.....	44
<i>Breaking the “Predictive power of demographics”: SF principal talks about how TM helps his students</i>	44
5.5 Innlegg #5:.....	46
<i>Edutopia: SF schools use TM to overcome problems</i>	46
5.6 Innlegg #6:.....	50
<i>TM becomes integral part of Buddhist school in Thailand</i>	50
5.7 Innlegg #7:.....	55
<i>Can TM end school violence?</i>	55
5.8 Oppsummering	57
Kapittel 6: TM som prestasjonsforbedrer	58
6.1 Innlegg #1:.....	58
<i>Award-winning jazz student talks about the role of Transcendental Meditation in music</i>	58
6.2 Innlegg #2:.....	60
<i>Getting in the “zone” – can Transcendental Meditation help?</i>	60
6.3 Innlegg #3:.....	62
<i>Arizona Art School finds TM helps students be more creative</i>	62
6.4 Innlegg #4:.....	65
<i>Leading Art College offers TM to develop creativity</i>	65
6.5 Innlegg #5:.....	68
<i>New study sheds light on “peak experiences” in world-class performers</i>	68
6.6 Oppsummering	69
Kapittel 7: Overordnet analyse	70

7.1 Videoklipp.....	70
7.2 Hyperlinker.....	71
7.3 Bloggerne	72
7.4 Skolens rektor – autoritetsperson og rollemodell	73
7.5 Elevenes stemmer som legitimerende autoritet	75
7.6 Medisin, vitenskap og eksperter – autoritet og legitimering	76
7.7 Menn viser autoritet, kvinner viser omsorg.....	76
7.8 Fellesskapet i sentrum	78
7.9 Det religiøse aspektet	78
8.0 Oppsummering og konklusjon	79
Litteratur:.....	80
Bilder:.....	86
Summary	87

Del 1

1.1 Bakgrunn for valg av oppgavetema

Temaet for masteroppgaven er valgt på bakgrunn av egne interesser og egen nysgjerrighet.

Jeg har lenge vært fascinert av måten internett de siste årene har utviklet seg til å bli en tilsynelatende uuttømmelig kilde til informasjon. I dagens vestlige samfunn er det vanskelig å tenke seg en hverdag helt og holdent uten internett. Vi handler klær på nett, betaler regninger, leser aviser og kommuniserer med andre mennesker. Og som nevnt – internett er en kilde til informasjon. På 90-tallet var internett forbeholdt de få hjemmene som hadde skaffet seg datamaskin. Nå er ikke lenger bruken av internett begrenset til rommet (den stasjonære) datamaskinen står i. Via bærbar pc-er og smarttelefoner er internett tilgjengelig stort sett over alt, og informasjonen vi ønsker oss er ikke mer enn noen få tastetrykk unna.

Våren 2012 tok jeg faget «Nyreligiøsitet» ved Universitetet i Bergen, og et av temaene på pensum var «religion og internett». Delen av pensum som tok for seg dette temaet var riktignok ikke stort, men det klarte å vekke en nysgjerrighet i meg. Kanskje nettopp fordi biten ikke var så veldig stor. Etter å ha lest de få kapitlene viet temaet, satt jeg igjen med flere spørsmål enn svar. Det ble lagt mye vekt på alt man ennå ikke vet om denne relasjonen, siden det er snakk om et relativt nytt forskningsfelt.

I tillegg til «religion og internett» ble jeg i faget «Nyreligiøsitet» introdusert for Transcendental Meditasjon. Det var ikke mange sidene på pensum viet til denne bevegelsen, noe som igjen gjorde at jeg satt igjen med flere ubesvarte spørsmål.

Da jeg i august 2012 skulle bestemme meg for hva masteroppgaven min skulle handle om, ble det raskt klart at «religion og internett» skulle være det overordnede temaet. Etter mange forkastede ideer ble det klart at bloggen som finnes på www.tm.org skulle være hovedfokus for oppgaven.

Med denne bloggen som hovedfokus kombinerer masteroppgaven min to temaer jeg har ønsket å få mer kunnskap om – Transcendental Meditasjon og relasjonen mellom religion og internett.

1.2 Hvorfor www.tm.org og *Transcendental Meditation Blog*?

Et enkelt Google-søk på «Transcendental Meditasjon» gir flere tusen treff. Det var derfor ingen enkel oppgave å velge ut en passende nettside. Det finnes utallige blogger om Transcendental Meditasjon, men ikke alle oppdateres jevnlig, eller formidler god nok kunnskap om bevegelsen til at de kan anses som troverdige kilder til en masteroppgave.

Valget falt på *Transcendental Meditation Blog*, som ligger på TMs offisielle nettside www.tm.org. Bakgrunnen for dette valget er basert på tre kriterier jeg la til grunn for valget, før jeg begynte letingen:

1. Jeg ønsket å arbeide med en nettside det er sannsynlig at folk *besøker og henter informasjon fra*. Da www.tm.org er bevegelsens offisielle nettside, og et av de første treffene som dukker opp ved søk, anser jeg dette som et fruktbart valg.
2. *Utseendet og utformingen* av nettsiden er av betydning. Det var viktig for meg å finne en side det er lagt ned arbeid i. Innsatsen som er gjort er avgjørende for om den blir tatt seriøst eller ikke. Dette er en forlengelse av punkt 1., da det er større sannsynlighet for at en seriøs nettside blir besøkt og benyttet som kilde til informasjon, enn en useriøs.
3. Det tredje og siste kriteriet jeg la til grunn, er igjen en forlengelse av de øvrige punktene – *jevnlig aktivitet*. Å bruke tid og energi på en nettside hvor det ikke har hendt noe nytt på en lang stund, anser jeg som bortkastet tid forskningsmessig sett.

Disse kriteriene førte til en innsnevring av valgmulighetene, og gjorde prosessen med å velge analyseobjekt noe enklere. Som den senere presentasjonen av www.tm.org og bloggen *Transcendental Meditation Blog* vil vise, innfrir de disse kriteriene og kan derfor etter min mening anses som et relevant analyseobjekt.

1.3 Problemstilling

Med bakgrunn i det jeg har presentert som motivasjon for valg av tema og forskningsobjekt, har jeg formulert følgende spørsmål jeg har søkt å finne svar på gjennom analysen:

1. *Hvordan fremstiller Transcendental Meditasjon seg på internett?*
2. *Hvilke fremgangsmåter benytter bevegelsen seg av i sin markedsføring?*
3. *Hvilke representasjoner dannes av TM via blogginnleggene?*

1.4 Tidligere forskning

Transcendental Meditasjon blir ved flere anledninger omtalt som en av de mest suksessfulle nye religiøse bevegelsene som vokste frem på 1960-tallet. Allikevel finnes det overraskende lite litteratur skrevet av personer utenfor bevegelsen. Mikael Rothstein er et av unntakene. Han har skrevet avhandlingen *Belief Transformations – some aspects of the relation between science and religion in Transcendental Meditation (TM) and the International Society for Krishna Consciousness (ISCKON)*¹ - og flere artikler om TM. Eric Woodrum har skrevet om Transcendental Meditasjon fra et sosiologisk perspektiv i *Religious Organizational Change: an Analysis based On the TM Movement*,² og Roy Wallis har omtalt den i sin typologisering av nye religiøse bevegelser.³

Det er derimot skrevet og publisert mye om TM i regi av bevegelsen selv. Det finnes svært mange artikler som omhandler forskning gjort på effektene av meditasjon. Det hevdes av bevegelsen at det har blitt utført mer enn 600 vitenskapelige studier som verifiserer fordelene ved teknikken Transcendental Meditasjon. Disse skal ha blitt utført ved 250 uavhengige universitet og medisinske utdanningsinstitusjoner i 33 land, gjennom 40 år.

Forskningens hovedfokus ligger på helseplager som høyt blodtrykk, overvekt og diabetes. Det er også et stort fokus på TMs påståtte positive effekt på hjernefunksjon og kognitiv utvikling, samt at TM reduseres stress og fører til økt livsglede hos skoleelever.⁴

¹ Rothstein, Mikael (1996), *Belief Transformations – some aspects of the relation between science and religion in Transcendental Meditation (TM) and the International Society for Krishna Consciousness (ISCKON)*, Aarhus: University Press.

² Woodrum, E (1977), *Religious Organizational Change: an Analysis based On the TM Movement*, Review of Religious Research, Vol.24, No.2, Desember 1982.

³ Wallis, Roy, (2003), Three types of new religious movements, i *Cults and new religious movements: a reader*, Dawson, Lorne L, USA: Blackwell Publishing, s. 36-38.

⁴ <http://tm-meditasjon.no/forskning/>, [Lastet 10.04.13].

1.5 Oppgavens relevans

Jeg mener denne oppgaven er relevant av flere årsaker. For det første er det som nevnt i forbindelse med tidligere forskning, skrevet lite om denne bevegelsen av utenforstående. En analyse utført av en person uten personlig tilknytting til bevegelsen kan være belyse nye aspekter ved den.

For det andre mener jeg det er viktig å belyse hvordan TM forstår seg selv i forhold til det som fremstilles i faglitteraturen. I faglitteraturen omtales og beskrives TM som en nyreligiøs bevegelse, men selv anser ikke denne seg for å være religiøs. Dette er en diskusjon det burde vies mer plass til i faglitteraturen, da det å forstå en bevegelses selvforståelse er et viktig aspekt ved studiet av den. For det tredje er det viktig å føre forskningsfeltet «religion og internett» videre. Dette mener jeg kan gjøres ved å analysere hvordan Transcendental Meditasjon gjør bruk av den relativt nye kommunikasjonsteknologien blogging.

1.6 Oppgavens disposisjon

Hittil har jeg presentert min motivasjon for å skrive denne masteroppgaven, og problemstillingene jeg har arbeidet ut fra. Jeg har også vist til tidligere forskning gjort på Transcendental Meditasjon, og hvorfor jeg mener denne oppgaven er hensiktsmessig å skrive.

I oppgavens Del 2 har først og fremst blitt viet til en redegjørelse for det teoretiske og metodologiske grunnlaget for analysen. I tillegg gir jeg en oversikt over forskningsfeltet «religion og internett», og innføring i hva som kjennetegner en blogg.

I oppgavens del 3 vil det bli gitt et historisk overblikk over Transcendental Meditasjons utvikling fra å være primært religiøs til intendert sekulær. Jeg har også gitt rom for en kort drøfting av hvorvidt TM skal betegnes som en religiøs gruppe eller ikke, og av synkretismebegrepet, da det stadig brukes i forbindelse med bevegelsen. Del 3 avsluttes med en innføring i hvordan teknikken vanligvis læres vekk, og presentasjon av bloggen jeg skal analysere.

Oppgavens del 4 består av analyse av blogginnleggene. De blir først analysert i hver sin gruppe, før en overordnet analyse.

Oppgaven avsluttes med del 5, med en kort oppsummering og konklusjon.

Del 2

2.1 Diskurs og diskursanalyse

I analysen av TMs blogginnlegg har jeg valgt diskursanalyse som teori og metode. En diskurs har å gjøre med tale og språk, og i denne forståelsen ligger mer enn bare monologen og dialogen, mer enn taleren og de som snakker sammen. I tillegg kommer språklig og kulturell kontekst og utenforliggende faktorer som bidrar til å legge føringer på samtalen. I en diskurs er dermed språket strukturert i et visst mønster som folks ytringer følger når de deltar i ulike deler av det sosiale liv.⁵ Å analysere en diskurs vil enkelt sagt si at de ulike mønstrene skal analyseres, hvordan de oppstår og/ eller hvordan de endres eller reproduseres.⁶ Dette innebærer en identifisering av mønstrene.

Selv om det ofte snakkes om «mønstre» og «struktur» i forbindelse med diskurser, er en diskurs aldri fast eller ideell. Den er preget av makt og flyktighet. Derfor kan det kanskje sies at heller enn å være en struktur, så forsøker en diskurs å konstruere en bestemt struktur, og å vedlikeholde denne. Jeg vil hevde at blogginnleggene jeg har analysert opererer med bestemte forståelser av TM, og at de søker å vedlikeholde disse.

Det teoretiske grunnlaget for min analyse vil være Michel Foucaults forståelse av diskurs slik denne kommer til uttrykk i *Diskursens Orden*.⁷ Når det gjelder diskursanalyse som metode, vil jeg ta utgangspunkt i kritisk diskursanalyse slik denne blir beskrevet av Marianne Jørgensen og Louise Phillips i *Discourse Analysis as Theory and Method*,⁸ og blant annet Theo Van Leeuwens strategier for legitimering slik dette legges frem i *Legitimation in discourse and communication*.⁹ I det følgende vil jeg se nærmere på den teoretiske delen, nemlig Foucault og *Diskursens Orden*. Deretter vil jeg gjøre nærmere rede for kritisk diskursanalyse og de diskursive verktøyene jeg har brukt i analysen.

⁵ Olsen, T. A. (2006) «Diskursanalyse i religionsvitenskapen», i Kraft, S. E. & Natvig, R.J. (red.) *Metode i religionsvitenskap*, 51-71, Oslo, Pax Forlag, s.69

⁶ Jørgensen, Marianne, Phillips, Louise (2002) *Discourse Analysis as Theory and Method*, London, Sage Publisher, s. 12.

⁷ M. Foucault (1999) *Diskursens Orden*. Tiltredelsesforelesning holdt ved College de France 2.desember 1970, Oslo: Spartacus Forlag.

⁸ Jørgensen, Phillips, *Discourse analysis as Theory and Method*, s.66ff. Jørgensen og Phillips legger størst vekt på Norman Faircloughs tredelte modell for diskursanalyse, men anerkjenner at det finnes flere ulike tilnærminger til denne metoden. De legger frem 5 trekk ved kritisk diskursanalyse som er felles for de ulike tilnærmingene. Det er disse jeg velger å forholde meg til i min oppgave.

⁹ Leeuwen, Theo van, (2007) *Legitimation in discourse and communication*, <http://dcm.sagepub.com/content/1/1/91>, [Lastet 01.05.13].

2.2 Michel Foucault og *Diskursens Orden*

Diskurs som teori og metode er tett knyttet til den franske filosofen Michel Foucault, og da særlig til arbeidene hans fra 1960-tallet og fremover. Han var en av dem som for alvor utviklet diskursanalysen. Foucault ønsket å avdekke hva som aksepteres som sannhet i en bestemt historisk epoke. Perspektivene i *Diskursens Orden* har dannet et godt teoretisk grunnlag for mitt arbeid med bloggen til Transcendental Meditasjon. Gjennom de ulike rammene for diskurs som her blir presentert, har jeg forsøkt å belyse hvordan blogginnleggene konstruerer og legitimerer Transcendental Meditasjons forståelse av seg selv og forholdet deres til samfunnet rundt.

Foucault mener det i alle samfunn og til enhver tid produseres diskurser. Denne produksjonen blir kontrollert, sortert, organisert og fordelt ved hjelp av flere ulike prosedyrer. Han deler disse prosedyrene inn i tre ulike grupper – utelukkelsesprosedyrer, interne prosedyrer, og diskursens iscenesettelse. Jeg vil her gjøre rede for det mest relevante ved rammeverket dannet av Foucaults prosedyrer.

2.2.1 Utelukkelsesprosedyrer

I denne gruppen finnes forbudene, skillet mellom fornuft og galskap og viljen til sannhet. Dette er prosedyrer utøvet utenfra, og de omfatter den delen av diskursen som iscenesetter makten og begjæret.

Forbudet trekkes frem som den mest velkjente og mest innlysende utelukkelsesprosedyren. Man har ikke rett til å si alt, det er ikke alt som kan snakkes om i alle sammenhenger, og alle kan ikke snakke om alt. Disse tre faktorene krysser hverandre, forsterker hverandre og er i stadig forandring.¹⁰

Skillet mellom fornuft og galskap er en oppdeling og forkastelse. «Den gale» fører diskurser som ikke kan sirkulere slik andre «fornuftige» diskurser kan. Galskapens diskurs blir ikke holdt som troverdig, og anses dermed som død og maktesløs. Troverdighetsfaktoren kommer tydelig til syne i blogginnleggene jeg har analysert. Det fokuseres mye på helse og medisinsk forskning. Her er det den moderne legevitenskapen som får rope høyest, og det legges blant annet vekt på hjerneforskning når ulike påstander skal underbygges.

I tråd med sosialkonstruktivismen legges det i Foucaults teori og utelukkelsesprosedyrer vekt på at det er fruktbart å se på hvem og hva som lukkes ute fra diskursen. Det er like lærerik å undersøke og vektlegge dette, som å se på det aksepterte og godkjente. Dette har

¹⁰ Foucault, *Diskursens Orden*, s.9.

vært relevant i forbindelse med min undersøkelse av flere grunner. For det første vil det finnes et maktforhold mellom eieren og driveren av bloggen og den besøkende. Den som er ansvarlig for bloggen vil alltid ha muligheten til å kontrollere innholdet i den. Det som utelukkes har gitt meg mye informasjon om hvordan TM ønsker å fremstå.

2.2.2 *Interne Prosedyrer*

Den andre gruppen betegnes som interne prosedyrer, og innenfor denne finner vi kommentaren, forfatteren, og disiplinene. Diskursene utøver her kontroll over seg selv, og disse prosedyrene fungerer i kraft av prinsipper for klassifisering, organisering og fordeling. Mens utelukkelsesprosedyrene omfatter den delen av diskursen som iscenesetter makten og begjæret, omfatter de interne prosedyrene begivenhets – og tilfeldighetsdimensjonen.¹¹

Den første interne prosedyren Foucault beskriver er kommentaren. Denne begrenser diskursens tilfeldighet ved hjelp av et identitetsspill som har gjentakelsens og det sammens form. Foucault antar at det i alle samfunn finnes det han betegner som «store fortellinger». Dette er «formler, tekster og ritualiserte diskursmengder man forteller under helt bestemte omstendigheter», og det finnes «ting som utsies én gang, og som man bevarer».¹² Det finnes ikke noe stabilt forhold mellom opprinnelige tekster og kommenterende tekster. Noen ganger kan de kommenterende tekstene overta plassen til opprinnelige tekster som har blitt uklare og som kanskje har forsvunnet.¹³

Forfatteren er det andre prinsippet Foucault presenterer innenfor de interne prosedyrene. Forfatteren omtales som et grupperingsprinsipp for diskurser, som «deres betydnings enhet og opprinnelse, som arnestedet for deres koherens».¹⁴ Foucault sier dette prinsippet ikke fungerer overalt, eller på samme måte alle steder. Det er for eksempel ikke alle diskurser som får en mening ved at man tilskriver dem en forfatter. Dette kan for eksempel være kontrakter som trenger å bli skrevet under, og dagligdags prat som straks viskes ut. Innenfor vitenskapen, filosofien og litteraturen er derimot tilskrivelsen av en forfatter en regel. Her har det skjedd en utvikling i rollen dette prinsippet spiller. Tidligere, i middelalderen, var henvisningen til en forfatter nødvendig for diskursen, da dette var et tegn på sannhet, og påstanden hentet på et vis sin vitenskapelige verdi fra forfatteren selv. Dette forandret seg for den vitenskapelige diskursens del på 1700-tallet. Da fungerte henvisningen til en forfatter «..knappt som annet enn

¹¹ Foucault, *Diskursens Orden*, s.15.

¹² Ibid.

¹³ Foucault, *Diskursens Orden*, s.15ff.

¹⁴ Ibid.

å navngi et teorem, en effekt, et forbilde, et syndrom».¹⁵ Innenfor det skjønnlitterære har forfatterens rolle blitt forsterket. Mens tidligere skjønnlitterære tekster sirkulerte i «relativ anonymitet», eksisterer det nå et krav om å vite hvor tekstene kommer fra, hva de egentlig betyr og hvilken forbindelse de har til forfatterens liv.¹⁶

En del av min analyse har vært å se nærmere på hva slags forhold forfatterne av blogginnleggene har til TM, og hva dette har å si for tekstens innhold.¹⁷ Blant annet har deres faglige kunnskap en understøttende effekt på TMs argumentasjon.

Det tredje prinsippet er disiplinen, og dette står i en motsetning til de to foregående. Dette er et relativt og bevegelig prinsipp som defineres ved hjelp av et «objektområde, et sett av metoder, en samling av påstander som betraktes som sanne og et sett av regler og definisjoner, av teknikker og hjelpemiddel».¹⁸ En forutsetning for at det skal kunne eksistere en disiplin er at det i det uendelige skal være mulig å forme nye påstander. Her bruker Foucault blant annet medisin som eksempel: for å komme med en medisinsk påstand som er troverdig, finner det kriterier som må oppfylles – medisinsk bakgrunn og kjennskap til terminologien. Disiplinen gjør det mulig å konstruere ny viten rundt et område, men til grunn ligger altså forutsetningen for en innfrielse av tunge og komplekse krav.¹⁹ Her kan det trekkes klare paralleller til TM og forfatterprinsippet. Når det i blogginnleggene legges frem resultater av medisinsk forskning, kan det ikke forventes at leseren tar alt for å være en sannhet. Derfor resultatene blitt underbygget og dokumentert.

¹⁵ Foucault, *Diskursens Orden*, s.18.

¹⁶ Ibid.

¹⁷ Se overordnet analyse, Kapittel 7.

¹⁸ Foucault, *Diskursens Orden*, s.19.

¹⁹ Ibid.

2.2.3 *Diskursens iscenesettelse*

Den tredje og siste gruppen av prosedyrer dreier seg om hvilke betingelser som kontrollerer diskursen heller enn å beherske kreftene de fører med seg, eller å besverge tilfeldighetene ved deres oppkomst. Det er ikke alle som får tilgang til diskursen, og de som får det blir tillagt et visst antall regler – de «talende subjekter» blir tynnet ut.²⁰ I denne sammenhengen er det spesielt Foucaults forståelse av hvordan religiøse, politiske og filosofiske doktriner fungerer, som har vært relevant. I forhold til doktrinen er gruppetilhørigheten sentral:

Tilsynelatende er den eneste betingelsen som stilles, at man anerkjenner de samme sannhetene og aksepterer en bestemt, mer eller mindre fleksibel, regel om å tilpasse de godkjente diskursene.²¹

Foucault mener doktrinen knyttet individer sammen, og dermed også skiller dem fra alle andre. Det snakkes om en dobbel underkastelse, noe som vil si at de talende subjektene underkastes diskursene, og diskursene underkastes gruppen av talende individer.²²

Som en kort oppsummering kan det sies at en diskursanalyse inspirert av Foucaults teori vil være opptatt av hvordan det finnes en rekke handlingsbetingelser for det som blir sagt og gjort. Det legges vekt på hvordan et gitt utsagn aktiverer en rekke sosiale praksiser, og fokuset er på hvordan reglene for produksjonen av utsagn oppstår gjennom maktkamper, heller enn på ethvert utsagns dypere mening og sannhet.

²⁰ Foucault, *Diskursens Orden*, s.22.

²¹ Foucault, *Diskursens Orden*, s. 24.

²² Foucault, *Diskursens Orden*, s.25.

2.2.4 Kritisk diskursanalyse

Diskursanalyse har blitt en fellesbetegnelse for en rekke forskjellige metoder. De fleste av dagens diskursanalytiske tilnærminger etterfølger likevel Foucaults ide om at sannhet skapes gjennom det diskursive. De teoretiske perspektivene til Foucault jeg har presentert over, vil som nevnt kombineres med kritisk diskursanalyse (KDA). Et av aspektene ved KDA er påstanden om at diskursive praksiser er med på å skape og opprettholde en skjev maktbalanse mellom sosiale grupper.²³ Disse effektene betegnes som ideologiske effekter. Som vist har Foucault plassert makten hos diskursen selv, som en produktiv kraft. Denne kraften skaper emner og virkemidler. Kritisk diskursanalyse er «kritisk» i den forstand at den søker å avdekke maktstrukturer i tekst. Dette inkluderer eventuell skjevhet i maktbalansen.²⁴ Foucaults maktperspektiv har understreket at maktstrukturer skaper en normalitet der A og B ikke ser ut til å stille spørsmål ved skjevheten.

I tillegg til at KDA søker å avdekke maktstrukturer, ligger det i metoden en påstand om at de *diskursive praksisene* hvor tekstene er produsert og konsumert, er viktige former for *sosial praksis*. Det er gjennom diskursive praksiser at sosial og kulturell reproduksjon og endring foregår. KDA ønsker dermed å belyse den lingvistiske-diskursive dimensjonen av sosiale og kulturelle fenomen, og forandringsprosesser.²⁵

Ved å benytte en diskursanalytisk metode, underlegger jeg meg premisset om at den viten jeg tilnærmer meg er konstruert av diskusjoner innenfor en viss sosial setting, og/eller en viss historisk periode. Dette innebærer igjen at jeg beveger meg innenfor perspektivet til sosialkonstruktivismen, som mener at ulike fenomener er et resultat av både historien og menneskelige/mellommenneskelige handlinger. Religion anses som en vanlig form for menneskelig praksis, skapt i spesielle sosiale sammenhenger. På lik linje med andre sosiale diskurser, er religion bundet til tid og sted, selv om de selv hever å representere noe evig og universelt.²⁶

²³ Jørgensen, Phillips, *Discourse Analysis as Theory and Method*, s.63. Det legges frem flere eksempler på sosiale grupper der det kan eksistere en skjev maktbalanse: kvinner og menn, og etniske minoriteter og majoriteter.

²⁴ Ibid.

²⁵ Ibid. Min Kursivering.

²⁶ Olsen, *Diskursanalyse i religionsvitenskapen*, s. 56.

2.3 Diskursanalytiske verktøy

En tekstlig diskurs er primært bygget opp av to deler. Den første delen består av de tematiske presenterte elementene, og den andre består av perspektivet disse er presentert ut fra.²⁷ De presenterte elementene er i mitt tilfelle de ulike temaene som tas opp i de utvalgte blogginnleggene. Disse temaene utgjør det jeg omtaler som representasjonen av Transcendental Meditasjon, altså det helhetlige bildet dannet gjennom innleggene. Jeg vil her gjøre rede for de diskursanalytiske verktøyene jeg har brukt i analysen: polyfoni og monologisering, intertekstualitet, forutsetninger og antagelser, og strategier for legitimering.

2.3.1 Polyfoni og monologisering

Det diskursanalytiske utgangspunktet er at et samfunn, en gruppe, en religion eller en religiøs tradisjon alltid taler med flere stemmer. En av de fremste teoretikerne bak vår forståelse av polyfoni, er den russiske litteraturforskeren Mikhail Bakhtin. Han likestiller polyfoni med begrepet flerstemmighet.

Denne ideen er hentet fra tekstanalyse, men er anvendelig også når det gjelder analyse av sosiale grupper eller fenomener.²⁸ Da jeg har analysert tekster skrevet av mennesker tilknyttet en nyreligiøs bevegelse, er den aktuell for min oppgave. På lik linje som at en analyse av tekstene kan belyse fellesskap, enhet og likhet, er det viktig å være åpen for ulike meninger og ytringer. Meninger og ytringer kan også variere, avhengig av kontekst.²⁹

Monologisering betyr at selv om det i en tekst er mange synlige stemmer, vil det være noen som har mer å si. Noen stemmer vil snakke høyere enn andre, og ønsker at andre skal være lavere eller forbli tause. Monologiske stemmer vil forekomme i sammenhenger hvor det eksisterer en form for hegemoni, noe som vil si at det er disse stemmene det er lettest å legge merke til. Dette kan settes i sammenheng med Foucaults utelukkelsesprosedyrer: det er like fruktbart å legge merke til hvilke stemmer som ikke høres.

²⁷ Fairclough, N. (2003) *Analysing Discourse: Textual Analysis for Social Research*, London, Routledge, s. 129. Min Kursivering.

²⁸ Olsen, *Diskursanalyse i Religionsvitenskapen*, s.60ff. Jeg vil bruke begrepet flerstemmighet videre i oppgaven.

²⁹ Ibid.

2.3.2 Intertekstualitet

En tekst kommuniserer alltid med andre tekster. Valg av måten dette gjøres på er avgjørende for hvilken grad av autensitet teksten kan påberope seg. Intertekstualiteten kan nemlig både ha spesifiserte og uspesifiserte avsendere. En uspesifisert avsender kan være med på å konstruere en påstand, mens en spesifisert avsender kan legitimere det som blir formidlet. Det samme gjelder for indirekte rapportering kontra direkte sitering. Eksempel på indirekte rapportering er fraser som «de sa det var slik», mens direkte sitering ville tatt en form som «slik var det».³⁰ Dette med referering til andre tekster skal jeg komme tilbake til i kapittel 3, om hyperlinker.³¹

2.3.3 Antakelser og forutsetninger

Tekstens antagelser og forutsetninger er en del av intertekstualiteten. Antagelser og forutsetninger er det som utelates i teksten, og som leseren selv må ha kunnskap om for å kunne forstå tekstens mening.³² Fairclough har definert tre former for antakelser – antakelser om hva som eksisterer, hva som kan være tilfelle, og hva som er godt eller ønskelig.³³

Det som sies i en tekst, sies på bakgrunn av det usagte, det som tas for gitt. Alle tekster er basert på en viss forforståelse, en felles mening som tas for gitt. Ikke alle antakelser trenger å være implisitte. Antakelser om hva som er ønskelig eller ikke ønskelig kan gjøre eksplisitte ved hjelp av ladete verb, substantiver og adjektiver. Ord kan også lades gjennom intertekstuell tilknytning til et verdisystem. *Den andre* kan fremstilles på en måte som plasserer vedkommende i henhold til *vårt* verdisystem. I hvilken grad leseren kjenner igjen verdiantakelsen avhenger av kjennskapet til verdisystemet.³⁴ Verdiantakelser kan settes i sammenheng med likhetsrelasjon og ulikhet. Bruken av likhetsrelasjonen og ulikhet kan være både implisitt og eksplisitt. Ved implisitt bruk kan det forekomme beskrivelser av hva de andre *ikke gjør*. På den måten blir det en underliggende faktor at det «de andre» ikke gjør, er noe som «vi» gjør. Henvisningene gjøres eksplisitte ved at de konkretiseres.³⁵

³⁰ Fairclough, *Analysing Discourse*, s.48ff.

³¹ Se side 17 og 18.

³² Fairclough, *Analysing Discourse*, s. 17.

³³ Fairclough, *Analysing Discourse*, s.55

³⁴ Ibid, s.56ff.

³⁵ Ibid.

2.3.4 Strategier for legitimering

Theo van Leeuwen har utviklet fire kategorier for legitimering av påstander i tekst – legitimering ved referanse til autoritet, legitimering ved rasjonalisering, legitimering gjennom moralsk vurdering og legitimering ved referanse til mytopoesis, narrativ (anekdote).

Hva legitimering er beskriver han på følgende måte:

I have characterized legitimation as an answer to the spoken or unspoken “why”- question – “why should we do this?” og “why should we do this in this way?”.³⁶

Legitimering ved referanse til autoritet benytter for eksempel en autoritetspersons mening som begrunnelse for hvorfor noe er på den ene eller andre måten. Hvis en elev stiller spørsmål ved noe vedrørende skolen eller undervisningen, kan svaret begrunnes i at læreren har bestemt at det er slik det skal være. Andre autoritetspersoner det kan refereres til er eksperter innenfor særskilte områder, leger, eller foreldre. Rollemodeller er også en form for autoritet, slik som de øvrige nevnt. Dette er personlige autoriteter. Eksempler på upersonlige autoriteter er Bibelen eller Loven.

Legitimering ved rasjonalisering innebærer referanse til sosial praksis (instrumentell rasjonalisering), eller til «livets fakta» (teoretisk rasjonalisering). Utviklingspsykologi kan brukes som en legitimering for ulike måter å legge opp skoleundervisningen på, og en kartlegging av folks tv-vaner legitimerer en kanals sendeprogram. Under denne kategorien faller også religioner og ideologier.

Referering til tradisjon fungerer som legitimering ved at det vises til vane, praksis og skikker – «det er slik vi alltid gjør det». Det kan også vises til konformitet – «det er slik alle andre gjør det», eller «det er slik folk flest gjør det».

Legitimering gjennom moralsk vurdering er basert på moralske verdier, heller enn pålagt av en autoritet uten noen videre form for rettferdiggjøring. De moralske verdiene blir ikke eksplisitt lagt frem eller utsagt. De er heller preget av hinting gjennom bruken av for eksempel ord som «sunn», «normal», «nyttig» og lignende.³⁷

³⁶ Leeuwen, Theo van, (2007) Legitimation in discourse and communication, <http://dcm.sagepub.com/content/1/1/91>, [Lastet 01.05.13].

³⁷ Ibid, s. 94ff.

3.1 Et nyere forskningsfelt

Hva slags påvirkning har internett på religion? Hvordan blir religiøse opplevelser mediert på nettet? På hvilken måte har religiøse individer og grupper gjort bruk av og tilpasset seg realiteten til den virtuelle kulturen? Dette er noen av spørsmålene Morten T. Højsgaard og Margit Warburg stiller og drøfter i boken *Religion and Cyberspace*.³⁸ Højsgaard og Warburg hevder at forskningen på relasjonen mellom religion og internett kan deles inn i tre bølger. Den første bølgen dukket opp på 1990-tallet, og anerkjennelsen av potensialet ved dette forskningsområdet er beskrivende for perioden. Det religionsvitenskapelige studiet av internett var noe nytt og fascinerende, og under denne forskningsfasen kan det sies at internett ble tillagt egenskaper det ikke har. Blant annet ble det hevdet at internett kunne skape helt nye religioner som kun skulle komme til å eksistere i Cyberspace. Den andre bølgen karakteriseres av et mer realistisk syn på det hele. Feltets mangfold ble anerkjent, og det dukket opp et behov for å sette det nye inn i et større perspektiv, historisk og sosialt sett. Selv om synet på internett ble mer realistisk, ble det unike ved det ikke neglisjert. Den tredje bølgen hevdes å være like rundt hjørnet. Denne tredje bølgen vil karakteriseres av at forskningsområdet vil appellere både på tvers av fagdisipliner og metodologiske fremgangsmåter, mener Højsgaard og Warburg.³⁹

Ifølge Heidi Campbell har religiøs aktivitet på internett vokst frem siden 1980-tallet, og også hun vektlegger at siden forskningen på området tok til på midten av 1990-tallet, har forskningsfeltet utviklet seg til å bli tverrfaglig.⁴⁰

Douglas E. Cowan og Jeffrey K. Hadden legger frem to begreper det er viktig å skille mellom i forbindelse med religion og internett: *Religion online* og *online Religion*. Religion online innebærer nettsider der det gis informasjon om religion, mens online Religion er betegnelsen på nettsteder som skaper muligheten for religiøse opplevelser. TMs blogg kan sies å passe inn under termen Religion online, da bloggen baserer seg på informasjon om og vedrørende Transcendental Meditasjon. Hadden og Cowan stiller spørsmål vedrørende internett som medium for fremvekst og utvikling av nye religioner, arena for praktisering av online religion, og som plattform for konflikter angående religiøs autoritet. Når det gjelder

³⁸ Warburg, Margit, Højsgaard T. Morten, (2005) *Religion and Cyberspace*, London: Routledge, s.1ff.

³⁹ Ibid. S. 9.

⁴⁰ Campbell, Heidi, (2010) Internet and Religion, i *The Handbook of Internet studies*, Burnett, Robert, Consalvo, Mia, Ess, Charles, Storbritannia: Blackwell Publishing, s. 232ff. Campbell gjør videre rede for hvordan de tre forskningsbølgene kan karakteriseres.

forskning som omhandler internett og nye religiøse bevegelser, er utvalget noe mindre. Hadden og Cowan viser til at forskningen på området hittil har begrenset seg til å omhandle relasjonen mellom internett og masseselv mordet begått av medlemmer av Heaven`s Gate i 1997, de kontroversielle publikasjonene gjort av Scientologikirken, og internett som spillested for antikult – propaganda.⁴¹

Som jeg nevnte i Kapittel 1 i forbindelse med min begrunnelse for valg av oppgavetema, legges altså dette forskningsfeltet frem som noe forholdsvis nytt, og har som vist utviklet seg mye. Fokuset har vært på den tradisjonelle og organiserte religionens forhold til internett, og særlig da utførelsen av ulike ritualer. De ulike fasene forskningen på området har gjennomgått kan ses i lys av det faktum at religioner og religiøst liv ikke er statiske enheter, men noe dynamisk som stadig utvikler og forandrer seg.

Min analyse passer inn i den tredje bølgen av forskning på dette området, da den beveger seg på tvers av fagdisiplinene.

3.2 Hva kjennetegner en blogg?

Ordet «Blogg» er et teleskopord.⁴² Det er sammensatt av ordene «web» og «logg». Ordet blogg dukket for første gang opp i 1997⁴³ og har siden den gang vært under utvikling, men den grunnleggende betydningen av blogg som en slags logg på nettet, står igjen i dag. Det hersker en konsensus i forskningslitteraturen om at æren for å ha startet weblogging skal tilskrives Jorn Barger. Han var i 1997 den første som brukte ordet «weblog» i tittelen på sin nettside; Robot Wisdom: A weblog by Jorn Barger. Etter en ordlek av nettdesigneren Peter Merholz oppsto kortformen «blog»: “I posted, in the sidebar of my homepage: “For What It’s worth I’ve decided to pronounce the word “weblog” as wee` - blog. Or “blog” for Short”.⁴⁴ I 1999 fortsatte denne suksessen med opprettelsen av bloggverktøyet Blogger.com, som kunne tilby brukere av internett et teknologisk lavterskel-verktøy til publiseringen av egne tekster, senere også bilder og videoklipp.⁴⁵ Ifølge Ida Jackson er bloggen den eldste av de sosiale

⁴¹ Cowan, Douglas E, Hadden, Jeffrey K (2004) Virtually Religious. New Religious Movements and the World Wide Web, i *The Oxford Handbook of New religious movements*, Lewis R. James, Oxford: University Press, 120ff.

⁴² Teleskopord, et forkortet sammensatt ord som består av første del av forleddet og siste del av etterleddet. <http://snl.no/teleskopord>, [Lastet 05.04.13].

⁴³ Som bloggforsker Jill Walker har påpekt, begynte noe programmerer og nettentusiaster allerede i 1994 med å skrive nettbaserte dagbøker. Gruters, Ruth, (2011) *Refleksjon i blogg: en hermeneutisk studie av refleksjon og dens tekstlige og retoriske manifestasjoner i en ny type skrive – og arkiveringsteknologi*, Doktoravhandling, monografi, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet. Det Humanistiske fakultet, Institutt for språk – og kommunikasjonsstudier, s. 26. En utfyllende redegjørelse for forskningslitteratur som omhandler blogg, kan leses i denne doktoravhandlingen, s.26 ff.

⁴⁴ Ibid. S. 27.

⁴⁵ Ibid.

mediene, og den har utviklet seg til å bli en viktig del av det hun betegner som nettets «grunnmur».⁴⁶

Jill Walker Rettberg definerer en blogg som en “frequently updated web site consisting of dated entries arranged in reverse chronological order so the most recent post appears first”.⁴⁷ Det er vanlig å skille mellom ulike typer blogg, da den kan brukes av både institusjoner, organisasjoner og privatpersoner. Rettberg skiller mellom tre typer blogger – personlige eller dagbokaktige blogger, filterblogger, og temaspesifikke blogger, og hun mener hyppighet, kortfattethet og personlighet er karakteristikk som beskriver kjernen av blogging. Hyppighet og kortfattethet er formale kvaliteter, mens personlighet har å gjøre med bloggens stil og kontekst.⁴⁸ TMs blogg kan karakteriseres som en temaspesifikk blogg. Blogginnleggene jeg skal analysere tar for seg temaer som omhandler helse og livsstil.

En blogg blir skrevet med en forutsetning om å tiltrekke seg og beholde lesere. Den åpner for kommunikasjon med leseren ved at det stort sett er mulig å legge igjen kommentarer ved hvert innlegg. Heller enn massekommunikasjon fra få produsenter til et stort og for det meste passivt publikum, støtter den et tett nettverk med små publikum og mange produsenter.⁴⁹

Bloggteknologien er en relativt ny skrive teknologi⁵⁰, og noe av det mest interessante ved denne er at den som administrerer den i stor grad kan kontrollere bloggens uttrykk. Vedkommende har kontroll på all tekst og informasjon som ligger på den. Samtidig har bloggens eier kontroll på hva som ikke publiseres. Dette kan settes i direkte sammenheng med Foucaults utelukkelsesprosedyrer.⁵¹ Forfatterne på TMs blogg har med andre ord muligheten til å presentere utvalgte sider ved seg selv og utelukke det som ikke er ønskelig å publisere. TM har også mulighet til å velge hvordan bloggen skal se ut med tanke på layout osv. I tillegg til å kunne velge hva som skal publiseres eller ikke, tillater en blogg både sletting av enkelte innlegg og av hele bloggen. Den kan derfor betegnes som et utviskbart medie.⁵²

Et annet viktig aspekt ved sjangeren blogg er at den oppleves som og brukes som et personlig medium, samtidig som ytringene i den blir skrevet i et offentlig rom – nett-

⁴⁶ Jackson, Ida, (2010) *Sosiale medier. Hvordan ta over verden uten å gå ut av huset*, Oslo: Aschehoug, s. 8. Sosiale medier er fellesbetegnelsen på ulike nettjenester som legger til rette for interaksjon mellom brukere som selv produserer innhold. Jackson mener begrepet «sosiale medier» kan være misvisende, da det ikke er mediene som er sosiale, men brukerne av dem.

⁴⁷ Rettberg, Jill. W, (2008) *Blogging*, Cambridge: Polity Press, s. 19.

⁴⁸ Rettberg, *Blogging*, s. 21ff.

⁴⁹ Rettberg, *Blogging*, s.57.

⁵⁰ Gruters, Ruth, *Refleksjon i blogg*, s.25. Gruters hevder at selv om bloggteknologien er relativt ny, har dette tekstverktøyet mye til felles med tidligere nettbaserte uttrykksformer som personlig hjemmeside, e-post, chat og diskusjonsliste.

⁵¹ Se kapittel 2.

⁵² Gruters, *Refleksjon i blogg*, s.129.

offentligheten. At individualiteten til den som står bak får komme frem i nett-offentligheten, gjør bloggen interessant som forskningsobjekt for selvframstilling og identitetsskaping på nett.⁵³ Å følge en blogg over lenger tid sammenlignes gjerne med det å bli kjent med en person eller følge med på en tv-serie. Hvert innlegg representerer sin egen historie med en begynnelse og en slutt, og kan leses hver for seg. Ved å lese alle samlet utgjør de en lengre historie, en fortelling. Blogging er altså en gjentakende prosess, og det kreves iblant litt forkunnskap om bloggen.⁵⁴

De tekniske løsningene på bloggen gir en inter – og hypertekstuell skrivestil som er brukervennlig. Et ord kan enkelt kodes som hyperlenke til et annet nettsted. Hyperlenkene i et blogginnlegg viser at det er en del av en større diskurs, og lenkene skaper nye meningsrom.⁵⁵ Ved hjelp av hypelenker kan blogginnlegget inneholde mye mening og informasjon uten at det går utover innleggets lengde, og «hovedteksten» settes inn i en større sammenheng. Referering til andre nettsteder eller blogginnlegg på en enkel måte muliggjøres ved hjelp av hyperlinking.

Jeg vil senere gi en presentasjon av bloggen til Transcendental Meditasjon, som ligger på den utvalgte nettsiden, www.tm.org. Først vil jeg gi et lite historisk overblikk over TMs utvikling fra 1950-tallet og frem til i dag.

⁵³ Ibid. S. 26. Den voksende utbredelsen og populariteten til bloggen har ført til at de senere årene har blitt gjort den attraktiv blant flere forskere. Gruters gjør videre rede for dette i sin avhandling, s.26ff.

⁵⁴ Rettberg, *Blogging*, s.4.

⁵⁵ Gruters, *Refleksjon i blogg*, s.26.

Del 3

4.1 «Nye religioner»

Det oppstår nye religioner hele tiden, mens andre forsvinner. Slik har det alltid vært, og vil alltid være, da religioner er foranderlige sosiale og kulturelle fenomener.⁵⁶ Nyreligiøsitet omfatter religiøse nydannelser som har oppstått de siste to hundre årene, og dette er et globalt fenomen. Det kan skilles mellom tre organisatoriske nivåer av nyreligiøsitet – nye religioner, New Age og uorganisert nyreligiøsitet. Nye religioner er organiserte religionssamfunn som eksisterer i et stort antall. De fleste av disse har få medlemmer. Disse har gjerne røtter i eldre tradisjoner, men har allikevel skapt noe som ikke eksisterte tidligere. New Age er en samlebetegnelse for nyreligiøsitet organisert som interessefellesskap med nettverkskarakter. New Age som nyreligiøs bevegelse kan føres tilbake til 1970-tallet, og forventningen om en ny tidsalder står sentralt. I dag legges det stor vekt på blant annet alternativ medisin, økologi, global bevissthet og personlig, spirituell utvikling. Den uorganiserte religiøsiteten er noe mer diffus. Den kan omtales som «religion smurt tynt utover», formidlet av massemediene. Overgangen mellom New Age og uorganisert religiøsitet er flytende.⁵⁷

Hinduistiske misjonærer kom til Vesten fra og med slutten av forrige århundre, og nyreligiøsitetens begynnelse assosieres av mange med hvordan hippie-bevegelsen orienterte seg mot Asia, og blant annet lærte seg å meditere. En av de sentrale skikkelsene her var Maharishi Mahesh Yogi, stifteren av Transcendental Meditasjon.⁵⁸

4.2 Maharishi Mahesh Yogi

Maharishi Mahesh Yogi,⁵⁹ eller Mahesh Prasad Varma som han opprinnelig het, står i en tradisjon av indiske guruer. Han ble født 18.oktober 1911 i Uttar Kashi, India. I tidsrommet rundt 1941 ble han uteksaminert fra universitetet i Allahabad, med en grad i fysikk. Som Mikael Rothstein påpeker blir det ikke gjort spesifikt rede for hvilken utdanning han hadde, men det råder en enighet om at den har hatt med fysikk å gjøre.⁶⁰

⁵⁶ Hammer, Olav, Rothstein Mikael, (2011) Nye religioner, i Jensen, Tim, Rothstein, Mikael, Sørensen, Jørgen Podeman, *Gyldendals Religionshistorie – ritualer, myter, ikonografi*, 2.utgave, København: Gyldendal.

⁵⁷ Gilhus, Ingvild, Mikaelsson, Lisbeth, (1998), *Kulturens refortrylling – Nyreligiøsitet i moderne samfunn*, Oslo: Universitetsforlaget, s.11ff.

⁵⁸ Ibid, s. 78.

⁵⁹ Maharishi er en betegnelse som betyr «store seer», og Yogi betyr «utøver av yoga». Dette begrepet er den mest brukte tittelen på lederen av TM, både innad i bevegelsen og i litteraturen. Denne bruken er i min oppgave ment å være rent deskriptiv, ikke en indirekte anerkjennelse av Maharishi Mahesh Yogi og hans lære.

⁶⁰ Rothstein, *Belief Transformations*, s.25ff.

Like før han ble uteksaminert ba han om å få bli en av disiplene til Swami Brahmananda Saraswati (1869-1953), men fikk beskjed om å fullføre utdanningen sin først. Saraswati var *Shankaracharya* – åndelig leder av Jyothir Math. Dette er et av de fire lærestedene for Advaita Vedanta, den største monistiske skolen innenfor ortodoks hinduisk filosofi.⁶¹ Shankaracharyaen blir gjerne omtalt som Guru Dev – «den guddommelige guru». Fra 1943 og frem til Saraswatis død var Maharishi ifølge TM, hans mest fortrolige disippel, og den eneste som fikk fullkommen kjennskap til hans lære. Av den grunn mener TM-bevegelsen at Maharishi er den rettmessige åndelige etterfølgeren til Guru Dev. Maharishi kunne derimot ikke overta Shankaracharya-embetet i Jyothir Math, da han ikke tilhørte noen brahminkaste. En annen disippel ble derfor innsatt som åndelig leder. Selv om det ikke har funnet sted noen offentlig anerkjennelse, har Shankaracharya-institusjonen forholdt seg positiv til Maharishi opp gjennom årene.⁶²

Maharishi trakk seg tilbake til en eremittlivelse etter Guru Devs død, og etter to år i ensomhet skal han ha mottatt åpenbaringer både fra sin avdøde mester, og gudene Krishna og Devi. De skal ha bedt ham om å dele kunnskapen om Transcendental Meditasjon for hver levende sjel. Han begynte å undervise i teknikken, som den første tiden gikk under navnet Transcendental Dypmeditasjon. I 1958 grunnla Maharishi Spiritual Regeneration Movement, som senere fikk navnet Transcendental Meditasjon.⁶³ Frem til han døde i 2008, lanserte han eskatologiske visjoner om TMs globale utbredelse. Hans egne tekster, taler og bilder av ham har vært viktige elementer i informasjonsmaterialet til TM.⁶⁴

Et eksempel på TMs visjon for menneskeheten er Maharishis «Verdensplan». Denne presenterte han i 1972. Den består av syv mål, og gir et inntrykk av hvordan TM ønsker å utvikle et perfekt samfunn med perfekte individer: utvikling av individets fulle potensial, forbedring av statlige prestasjoner, realisere utdanningens høyeste ideal, eliminere problemet med kriminalitet og annen oppførsel som hindrer menneskeheten i å være lykkelig, maksimere intelligent bruk av miljøet, oppnå økonomiske mål, og oppnå spirituelle mål. Det er også en av Maharishis visjoner at hvis tilstrekkelig mange mediterer, vil det føre til gode effekter for hele samfunnet – den såkalte Maharishi-effekten. Gruppemeditasjon resulterer i en nedgang i selvmord, sykdom, ulykker og kriminalitet, hevder TM.⁶⁵

⁶¹ Dette er et system som har hatt sterkt tiltrekningskraft på moderne intelligente, men skiller seg fra de fleste andre hinduiske teologiske systemer ved å være monistisk, ha et upersonlig gudsbegrep, og betrakte den materielle verden som en illusjon. Jacobsen, *Hinduismen*, s. 32.

⁶² Ibid.

⁶³ Ibid.

⁶⁴ Gilhus, Mikaelsson, *Kulturens refortrylling*, s. 87.

⁶⁵ Ibid, s.91.

TM referer til sitt trossystem som *Science of Creative Intelligence* (SCI) – på norsk *Vitenskapen om den kreative intelligens* (VKI). Til forskjell fra mange andre religiøse grupper har ikke TM produsert noen bok eller noe skrift som beskriver dette trossystemet eller de rituelle aspektene ved bevegelsen. Grunnen til dette er først og fremst at VKI hele tiden er i forandring, og det faktum at heller enn å studere systemets filosofi via bøker, skal den «leves». VKI hevdes å omfavne all kunnskap og erfaring om verden, og favner også menneskets mulighet til å bruke «kreativ intelligens». ⁶⁶ VKI bygger på det monistiske grunnprinsippet i Advaita-Vedanta-filosofien. Denne går ut på at alt som eksisterer utgjør et forent hele. Helheten som vektlegges i Advaita-Vedantas filosofi, omtales av TM vekselvis som «ren Væren», «Transcendental Væren» eller «det absolutte». ⁶⁷ Det begrepet TM bruker mest er ren Væren. Dette er hverken materie eller energi, men beskrives som et manifestert, transcendentalt, uforanderlig felt. Maharishi mener ren Væren har en skapende kraft, og kilden til alt som var, er eller skal bli av relative fenomener i verden. ⁶⁸ Kosmologien til Maharishi inkluderer et felt som er fenomenelt og foranderlig. Det fenomenelle aspektet ved verden består igjen av et subjektivt/mentalt og et objektivt/fysisk felt. Mennesket har normalt bare kontakt med disse to feltene, og for å bli fullkomment må det forenes med den rene Væren. Når sinnet transcenderer ⁶⁹ vil det komme i kontakt med den rene Væren, og dette lar seg gjøre gjennom yogisk praksis. Den viktigste yogiske praksisen i TM er meditasjonsteknikken med samme navn. ⁷⁰ Det ultimate målet er altså ifølge Maharishi å *oppnå en åndelig oppvåkning*, ved at det subjektive og det objektive feltet blir forent med det transcendentale gjennom meditasjon. Her er det tydelig hentet inspirasjon fra Sankya-filosofien, og det sterke fokuset denne har på yoga. Transcendering og åndelig oppvåkning er ifølge Maharishi bare mulig gjennom Transcendental Meditasjon.

De første tre nivåene av menneskets bevissthet er våken tilstand, drøm og drømmeløs søvn. Det Maharishi betegner som en åndelig oppvåkning, altså et transcendent sinn, er det fjerde nivået i bevisstheten. Dette kan ikke fattes intellektuelt eller sanses, men må erfares gjennom

⁶⁶ Ibid. Som en akademisk konsekvens av at det ikke finnes noen overordnet bok eller skrift om VKI, kan det ikke refereres til noen autoritativ kilde når det gjelder TMs trossystem.

⁶⁷ Ibid, s.27.

⁶⁸ Løøv, Margrethe, (2010), *Fra Veda til Vitenskap. En kulturanalytisk studie av meditasjonsorganisasjonen Acems utvikling*, Masteroppgave i religionshistorie, Institutt for kulturstudier og orientalske språk, Universitetet i Oslo, s. 32.

⁶⁹ Å transcendere betyr å overskride grensene for den menneskelige erkjennelsen.

⁷⁰ Løøv, *Fra Veda til Vitenskap*, s.33.

utvidelse av grensene til sinnet og sansene. I tradisjonell hinduisk terminologi svarer dette til Atmans oppgaven i Brahman.⁷¹

Vitenskapen er en annen viktig dimensjon ved VKI, i tillegg til filosofiens dynamiske natur. Det er to vitenskapelige aspekter som gjør seg gjeldende – et kosmologisk⁷² og et som primært relateres til medisin og fysiologi. Det kosmologiske aspektet inkluderer moderne vitenskapelige begreper og teorier, og disse blir brukt for å understøtte troverdigheten til de religiøse aspektene ved Advaita-Vedanta. Det medisinske og fysiologiske aspektet brukes for å vise transcendentale meditasjons nytteverdi.⁷³

4.3 Transcendental Meditasjons utvikling fra Vedisk meditasjonsteknikk til moderne vitenskap

Sosiologen Eric Woodrum har delt TMs utvikling inn i tre faser – the Spiritual-Mystical period (1959-1965), the Counterculture period (), og the Secular, Popular Religious period.⁷⁴ Det er viktig å merke seg at denne inndelingen er sett fra et sosiologisk perspektiv, ikke et religionsvitenskapelig. Den er allikevel nyttig da den gir et overblikk over hvordan TM har utviklet seg fra å være primært religiøs til intendert sekulær.

I den første fasen la Maharishi vekt på de religiøse aspektene ved den Vediske meditasjonsteknikken, og i boken *The Vedas* blir TM beskrevet av ham på følgende måte: “the path to God realization is this meditation. Transcendental Meditation is the path to God”.⁷⁵ Her ser vi at teknikken blir omtalt i direkte sammenheng med noe guddommelig. På denne tiden ble meditasjonsteknikken betraktet som en del av et holistisk program for spirituell utvikling, et program som inkluderte pranayama- yoga⁷⁶, asana- yoga⁷⁷, resitering av bønner før måltider, og retningslinjer i forhold til kosthold. Et vegetarisk kosthold var det

⁷¹ Rothstein, *Belief Transformations*, s. 29.

⁷² “kosmologi” blir definert som en bestemt beskrivelse av og forklaring på verdens ontologiske beskaffenhet. En kosmologi omhandler fysiske og/eller åndelige aspekter ved virkeligheten, men ikke moral. Derfor er den deskriptiv av natur, ikke normativ. Løøv, *Fra Veda til Vitenskap*, s.32.

⁷³ Rothstein, *Belief Transformations*, s.28.

⁷⁴ Woodrum, E (1977), *Religious Organizational Change: an Analysis based On the TM Movement*, Review of Religious Research, Vol.24, No.2, desember 1982, s.92ff. Årstallene er ikke lagt frem av Woodrum selv, men av TM-ekspert Mikael Rothstein i *Belief Transformations*, 65ff. Når det gjelder inndeling av perioder på denne måten, er det viktig å ta høyde for at slike sjeldent er helt nøyaktige. Overgangen mellom de ulike fasene i utviklingen til TM har mest sannsynlig vært noe mer flytende enn det gis uttrykk for av Rothstein. Jeg har allikevel valgt å ta dem med i min oppgave, da de gir et omtrentlig tidsperspektiv.

⁷⁵ Ibid.

⁷⁶ Jacobsen, Knut, (2003) *Hinduismen*, Oslo, Pax Forlag, s.189. Et av hinduismens mest betydningsfulle bidrag til menneskehetens felles religiøse arv, er Yoga. Primærbetydningen av yoga er anstrengelse i form av kroppslig og mental disiplin for å oppnå et vanskelig mål. Pranayama-yoga er en del av den åttedelte yoga (astangayoga), og har å gjøre med beherskelse av kroppen med hensyn til kroppsposisjoner.

⁷⁷ Ibid. Asana-yoga er også en del av den astangayoga, og har med pusteteknikker/beherskelse av pusten å gjøre.

normative. I tillegg ble det tre eller fire ganger årlig holdt kurs der programmet kunne praktiseres i sin helhet. Holisme går ut på at alt ses som en integrert helhet, alt henger sammen med alt. Fordi alt er forbundet med alt vil delene i helheten påvirke hverandre.⁷⁸

Selv om Spiritual Renegation Movement fikk noen få tilhengere i Vesten, forble bevegelsen «bare en av mange» Østen-inspirerte, spirituelle grupper. For å oppnå en større tilhengerskare var det nødvendig med forandring. Bevegelsen var nødt til å appellere til en større målgruppe.⁷⁹

Av betegnelsen Woodrum har gitt den andre fasen, *the Counterculture period*, er det liten tvil om at denne perioden må ses i lys av motkulturen som oppsto i USA på 1960-tallet. Generasjonen som var født under krigen og årene etter, vokste opp i en periode preget av materiell vekst, sosial konsensus og optimisme. Blant de unge oppsto det til tross av dette en bølge av protest mot det rådende samfunnssystem og foreldregenerasjonens verdier. Fremmedgjøring og usikkerhet var stikkord for ungdomsgenerasjonens møte med materialisme og økonomisk differensiering. Illusjonen om en trygg og rettferdig verden forsvant med den kalde krigen, Korea-krigen og krigen i Vietnam.⁸⁰ Den organiserte religiøsiteten ble utfordret av en søken etter spirituell frihet.⁸¹ Dette sosiokulturelle fenomenet var i raskt vekst i urbane områder hvor den avanserte teknologien hadde gjort seg gjeldene. I de samme områdene slet Maharishis bevegelse med å overleve. De unge menneskene som sluttet seg til motkulturens strømninger, var et potensielt publikum for TM, og the Students International Meditation Society (SIMS) ble stiftet. SIMS fokuserte på universiteter og studenter. Som en mellomting mellom den motkultur-pregete SIMS og den mystikk-orienterte SRM, ble International Meditation Society etablert, og denne tok sikte på å appellere til en eldre aldersgruppe enn SIMS. Her ser vi hvordan TM utvider sin målgruppe og retter seg etter samfunnets strømninger og interesser.

Fra 1965 til 1968 vokste tilhengerskaren til TM raskt. Bevegelsen fikk også omfattende dekning i media, mye grunnet interessen Maharishi og TM ble vist av populære skikkelser som The Beatles, Mia Farrow og Beach Boys. Maharishi ble dyrket frem som en kjendis. Han ble intervjuet i radioprogrammer, deltok i ulike TV-show, og på rockekonserter. Med sin hvite kappe, lange skjegg, og sittende i lotus-stilling ble han omtalt som «the Guru of the Counter Culture». Maharishis møte med The Beatles er det som er mest kjent fra denne tiden. De

⁷⁸ Løøv, Margrethe, *Nyreligiøsitet*, <http://religioner.no/ressurser/fagartikler/nyreligiositet>, [Lastet 07.05.13].

⁷⁹ Woodrum, *Religious Organizational Change*, s.92.

⁸⁰ Løøv, *Fra Veda til Vitenskap*, s.29ff.

⁸¹ Wuthnow, Robert (2003), «The New Spiritual Freedom». I *Cults and New Religious Movements*, Lorne L. Dawson et al., Oxford: Blackwell Publishing, s. 89ff.

møttes for første gang da Maharishi var på turne i England i 1967. Senere dro The Beatles til Rishikesh i India for å studere sammen med ham.⁸²

Bilde 1: Maharishi Mahesh Yogi og The Beatles, September 1967.⁸³

I 1968 befant TM seg på topp når det gjaldt tilhengere. Bare i USA var det 12 000 initierte og 200 TM-lærere. Fallhøyden ble derfor stor da TM samme år av politisk radikale ble omtalt som en slags rømningsvei for naive sjeler. Ungdomsopprøret var nemlig ingen ensartet bevegelse. I tillegg til den spirituelle bølgen som søkte alternativer til den vestlige sivilisasjonens rådende verdensbilde, etikk og moral, var det en politisk, venstreradikal bølge. Mange forente derimot sin åndelige søken med kampen for politisk endring. Hippiebevegelsen er et eksempel på dette, og et symbol på at de bølgene innenfor ungdomsopprøret ikke kan regnes som motsetninger.⁸⁴ The Beatles som tidligere hadde vist stor interesse for både Maharishi og meditasjon, begynte nå å omtale ham som en selvopptatt materialist. Den definitive nedturen kom da Maharishi måtte avlyse en turne han skulle delta på sammen med Beach Boys. Denne turneen skulle kombinere musikk og undervisning i TM, og grunnen til at den måtte avlyses var manglende interesse fra publikum. Tilhengerskaren som tidligere hadde vært dypt engasjert i TM, ble nå opptatt av andre aspekter ved livet –

⁸² Ball, Tom, *Maharishi and The Beatles: What really happened?*, [Lastet 03.05.13]. Denne artikkelen er publisert på en av TMs nettsteder, <http://meditationasheville.blogspot.no/>, [Lastet 03.05.13]. En annen artikkel som omhandler Maharishi og The Beatles kan leses på følgende nettside: <https://www.tm.org/blog/people/david-lynch-interviews-paul-mccartney-about-transcendental-meditation/>, [Lastet 03.05.13].

⁸³ <http://www.paulmason.info/gurudev/introduction.htm>, [Lastet 05.05.13].

⁸⁴ Løøv, *Fra Veda til Vitenskap*, s.29ff.

jobb, helse og økonomi. Det ungdommelige opprøret måtte vike for økonomiske tilbakeslag, neokonservatisme. Det ble igjen nødvendig for TM å søke etter nytt publikum og et nytt image.⁸⁵

I 1970 skulle TM igjen bevege seg fremover etter et par år med stagnering. Robert Keith Wallace, som tidligere hadde vært involvert i SIMS og deltatt i utviklingen av et akademisk kurs i «Science of Creative Intelligence», fullførte sin doktorgrad som omhandlet de fysiologiske effektene av Transcendental Meditasjon. Han foretok undersøkelser på effektene ved meditasjon, og resultatene ble publisert og distribuert av bevegelsen. Disse publikasjonene dokumenterte de verdslige fordelene ved meditasjonsteknikken.

TM ble som nevnt kritisert for å være en slags rømningsvei for naive mennesker. Også i forbindelse med sine vitenskapelige undersøkelser mottok bevegelsen kritikk. Siden forskningsmaterialet stort sett ble samlet inn av og fra personer tilknyttet bevegelsen, uten at denne tilhørigheten ble kjent, ble metoden ansett som tvilsom. Det publiserte materialet ble kritisert for å være for selektivt.⁸⁶

Woodrums inndeling gir altså en skissering av måten TM har utviklet seg fra å være en eksplisitt religiøs bevegelse, til å ta avstand fra religion og heller gjøre moderne vitenskap til en del av sitt system. Han viser også at selv om TM har rettet seg etter samfunnet, har bevegelsen mottatt kritikk fra flere hold.⁸⁷ Woodrum har derimot ikke, som Mikael Rothstein påpeker, tatt med de tidligste årene av Maharishis religiøse karriere. Det var på den tiden, 1953-1958, at grunnlaget for TM ble lagt.

Av måten TM har utviklet seg på kommer det tydelig frem at dette er en bevegelse som har vært særdeles tilpasningsdyktig. Den har fulgt samtidens trender og strømninger, og på den måten skaffet seg tilhengere. Bloggen på TMs nettsider er et eksempel på dette. Bare det at de har opprettet en offisiell nettside, vitner om at de anerkjenner internets betydning for dagens Vestlige samfunn. Ved å føre en egen blogg som er et nytt og populært fenomen, tas denne anerkjennelsen et steg videre. I markedsføringen av meditasjonsteknikken slik den forekommer på bloggen gjøres det et poeng av at den er effektiv og skal føre med seg en rekke positive effekter for den praktiserende. Redusert stress, dyp avslapning, bedre helse, økt kreativitet og intelligens, og indre lykke og tilfredshet er effekter av TM det reklameres for. I tillegg hevdes det at den mediterende føler seg yngre enn sin biologiske alder. Dette

⁸⁵ Woodrum, *Religious Organizational Changes*, s. 94.

⁸⁶ Ibid.

⁸⁷ På grunn av oppgavens omfang vil det ikke være plass til å gå dypere inn på kritikken TM har mottatt. Jeg viser til at kritikk har forekommet for å illustrere at selv om bevegelsen har strukket seg langt for å tilpasse seg samtiden, har det ikke vært uten hindringer.

samsvarer med de verdier og livsstilsproblemer mennesker i den vestlige verden har i dag. Det er spesielt dette med stress som er fremtredende i blogginnleggene jeg har tatt for meg. Stress hevdes av TM å være et hinder for menneskets utvikling, og regnes som årsaken til negativ oppførsel. Det er mulig å sette konseptet «stress» inn i en mer religiøs kontekst, ved å samsvare det med «karma». Meditasjonsteknikken skal kort sagt forbedre det negative, gjøre det positive perfekt, og konsolidere det perfekte. Den er enkel å lære seg, og man trenger kun å bruke rundt 20 minutter hver morgen og kveld på å praktisere den. I sin markedsføring henvender ikke bevegelsen seg i spesiell grad mot religiøse mennesker. Teknikken blir heller ikke presentert som religiøs.⁸⁸ Bevegelsen tilpasser seg etter målgruppe og kulturell kontekst, slik den har gjort siden 1958. I en analyse av Transcendental Meditasjon er det viktig å ta høyde for tilhengerne av bevegelsen forholder seg til den på ulike måter. De kan deles inn i en ytre og en indre sirkel. De som befinner seg i den innerste anser ikke TM som et religiøst system. Den innerste sirkelen identifiserer seg med de religiøse aspektene ved Maharishis filosofi og TM som organisasjon.⁸⁹

4.4 Synkretisme

Relasjonen mellom Advaita-Vedanta/ Sankya og moderne vitenskap betegnes gjerne som en synkretistisk prosess. Det er i dette tilfellet viktig å understreke at vitenskap ikke skal bli behandlet eller omtalt som en religion. Dette reiser spørsmål ved om det er hensiktsmessig å betrakte religiøs bruk av vitenskap som en synkretistisk prosess. Synkretisme forstås normalt som en prosess hvor to eller flere religiøse systemer vokser inn i hverandre, og på den måten danner et nytt system. Dette reiser igjen flere spørsmål vedrørende omtalen av TMs relasjon til vitenskap som en synkretistisk prosess. Henri Atlan er en av dem som uttrykker sin skepsis angående dette. Han hevder at religion og vitenskap representerer to forskjellige måter å tilnærme seg rasjonalitet på, og hvis det gjøres forsøk på å kombinere dem vil man ikke ende opp med en syntese, men helles miste begge tilnærmingsmåtene. Atlan understreker sitt poeng ved å bruke legenden om enhjørningen som eksempel: “If the existence of the unicorn could be scientifically determined, the unicorn as a unicorn will disappear”. Carsten Colpe på sin side mener synkretisme kan brukes som en metode for å beskrive og kategorisere religiøse

⁸⁸ Gilhus, Ingvald, Mikaelsson, Lisbeth, (2007) Nyreligiøsitet, i *Verdens levende religioner*, Gilhus, Ingvald, Mikaelsson, Lisbeth (red.) Oslo: Pax Forlag, s. 391ff.

⁸⁹ Rothstein, *Belief Transformations*, s.34.

eller kulturelle fenomener. Han mener også at synkretisme kan brukes for å beskrive en prosess eller en tilstand – synkretisme kan være et verktøy for tolkning.

Rothstein mener det er uproblematisk å betegne relasjonen mellom TM og vitenskap som en synkretistisk prosess, og begrunner dette med behovet for å forstå den dynamiske prosessen hvor eksempelvis religion og vitenskap forenes. Han mener det er fenomenet synkretisme som er av interesse, ikke en rekke beskrivelser av hva synkretisme er eller ikke er. Rothsteins anerkjennelse av en forening av religion og vitenskap er basert på en utenforståendes observasjon av en religiøs gruppes positive holdning til vitenskap. TM anser inkorporeringen av moderne vitenskap som noe positivt og fruktbart. Bevegelsen referer stadig til vitenskapelige undersøkelser i sin argumentasjon av hvorfor meditasjon er verdt å satse på. I blogginnleggene jeg har analysert finnes det flere eksempler på nettopp dette. Siden jeg vil betrakte TMs forhold til vitenskap fra en utenforståendes perspektiv, velger jeg å støtte Rothsteins bruk av begrepet.

4.5 Religion eller ikke?

I forbindelse med begrunnelsen for hvorfor jeg mener denne oppgaven har relevans, nevnte jeg at Transcendental Meditasjon ikke anser seg selv som en religiøs bevegelse. Til tross for dette omtales og beskrives den i faglitteraturen som nettopp det. At TM ikke vil omtale seg selv som en religiøs gruppe kan ha flere årsaker. En av dem kan være at det anses som en ulempe for markedsføringen deres. Ved å ta en religiøs profil, kan det være de ikke når ut til en like stor målgruppe som de gjør ved å basere seg på moderne vitenskap. Deres legitimitet kan bli svekket. At TM hevder Maharishis filosofiske system kan føres tilbake til Vedaene, kan være en annen årsak. Denne filosofien forstås som en sann åpenbaring forut for all religion. Bevegelsen er ikke fremmed for å bruke begreper som «transcendent», men det trenger ikke bety at TM regner dem for å ha en religiøs betydning.⁹⁰

Det finnes ingen begreper i det indiske språk, som korresponderer til «religion». Dharma, som er det mest brukte begrepet, kan også sikte til naturlover og sosiale normer. Det kan tenkes at Maharishi og hans tilhengere oppfattet religionskategorien som reduksjonistisk og kulturarrogant.⁹¹

Det er ikke rom for en utbroderende diskusjon vedrørende dette i min oppgave. Som allerede indikert, vil jeg behandle Transcendental Meditasjon som en ny, religiøs bevegelse.

⁹⁰ Løøv, *Fra veda til vitenskap*, s. 36.

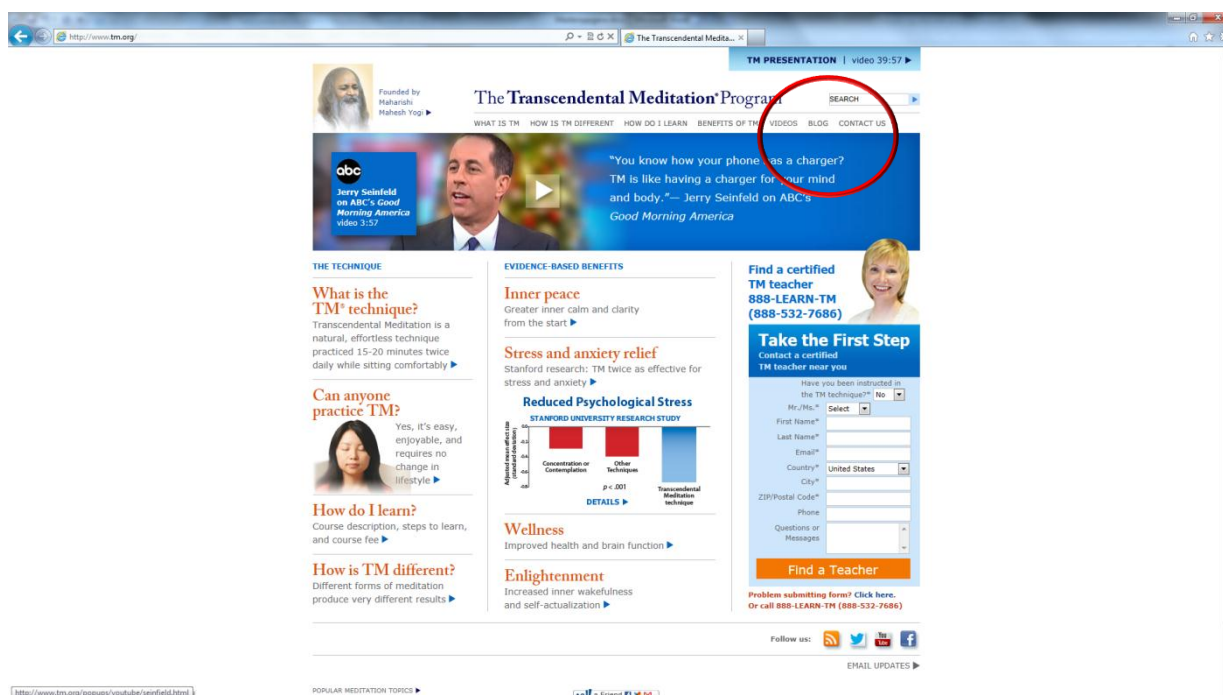
⁹¹ Ibid.

Jeg forholder meg her blant annet til Roy Wallis sin typologi. Han mener TM er en «verdensbekreftende religiøs bevegelse». Det innebærer at bevegelsen anerkjenner det moderne samfunnet, og ser mulighetene som finnes i det. Dette står som en motsetning til den «verdensfornektende religiøse bevegelsen», som mener samfunnet må reddes fra fortapelsen.⁹²

⁹² Wallis, *Three types of new religious movements*, s.36ff.

4.6 Transcendental Meditation Blog

På sin offisielle nettside har Transcendental Meditasjon en egen blogg. Både at bevegelsen har en godt utarbeidet hjemmeside og en blogg som jevnlig oppdateres, er et tegn på at bevegelsen fortsatt er opptatt av å følge samtidens strømninger og trender. Ved å ha hjemmeside og blogg rekker de ut til et potensielt større publikum enn hvis de ikke hadde hatt det. Bildet under viser hvordan hovedsiden til www.tm.org, ser ut og på denne ligger bloggen lett tilgjengelig for den besøkende. Nettstedets hovedside reflekterer tydelig hva det kan forventes å kunne lese om i bloggen – helse, redusert stress og personlig velvære.

Bilde 1. Skjermdump av hovedsiden til www.tm.org.⁹³ Den røde ringen på bildet viser hvor på siden bloggen ligger.

⁹³ www.tm.org [Lastet 05.05.13.]

Bilde 2. Oversikt over bloggens kategorier.⁹⁴

Som bildet viser er det på TMs blogg flere ulike kategorier den besøkende kan velge mellom. At det er viet egne kategorier til «Enlightenment», «Maharishi» og «Yoga» viser at de klassiske religiøse aspektene ved bevegelsen anerkjennes fortsatt, selv om tyngdepunktet ligger på moderne vitenskap.

Det forekommer mye tematisk overlapping i de forskjellige kategoriene. Flere av innleggene i kategorien «People» kan også finnes under «Students». Det er kategorien «Students» som vil være hovedfokuset i denne analysen. Jeg vil i det følgende gjøre rede for analysens oppbygging. Dette inkluderer begrunnelse for hvilke innlegg som er tatt med i oppgaven, og hvilke som har blitt utelatt.

4.7 Analysens oppbygging

I kategorien «Students» er det 26 blogginnlegg publisert i tidsperioden 2010-2013. Det overordnede temaet i denne kategorien er barn og unge som av ulike årsaker befinner seg under mye stress. Basert på dette overordnede temaet er det mulig å dele innleggene inn i to hovedgrupper:

1. *Innlegg hvor det hevdes at TM er en god stress-reduserende metode for barn som går på skole i vanskeligstilte områder.*
2. *Innlegg hvor det hevdes at TM kan gi forbedrede resultater til utøvere innen musikk og sport, samt gi elever ved kunstsoler økt kreativitet.*

⁹⁴ <http://www.tm.org/blog/>, [Lastet 05.05.13].

Det finnes i tillegg til disse gruppene, innlegg hvor temaet er barn og unge, men med et noe annet perspektiv. Eksempelvis rettes det et direkte fokus mot sykdom, og bruken av medikamenter.

I min analyse har jeg altså valgt å konsentrere meg om de to temaene det fokuseres mest på i denne kategorien. Dette valget er tatt på bakgrunn av at formålet mitt med oppgaven er å undersøke hvilke representasjoner som dannes av TM via bloggen deres. Ved å fokusere på de fremstillingene og påstandene som hyppigst forekommer, mener jeg det er mulig å belyse hovedtrekk ved TMs måter å fremstille seg selv på.

Del 4

5.1 Innlegg #1:

Pioneering School Principal Brings Peace to Inner City Children
(Publisert 27.07.10)

I have tried every program that has been put out by the Federal Government to improve students academic performance, to reduce the violence, to eradicate drugs. None of those programs did what they thought it would do. The Transcendental Meditation program is the one program that will do all of it, and more. Our kids are able to focus better and we are able to develop brighter students because of the Transcendental Meditation program.⁹⁵

- Dr. George Rutherford.

I dette innlegget møter vi George Rutherford, rektor ved Ideal Academy Public Charter School⁹⁶ i hjertet av Washington DC. Han har arbeidet med undervisning i 45 år (30 av dem som rektor), og på midten av 90-tallet introduserte han TM for mer enn tusen elever. På den tiden var han leder for Johnsen Educational Center. Rutherford legger frem TM som det beste alternativet, og det eneste som har holdt løftene sine. Han hevder å ha prøvd alle alternativene lagt frem av regjeringen. Det legges ikke frem noe konkret eksempel på alternativer som ikke har fungert like godt som TM, eller om hvor mange han har prøvd. Med det forsvinner muligheten for sammenligning.⁹⁷ Ved å vise til regjeringen, refereres det til en upersonlig autoritet. Rutherford legitimerer ved dette de andre alternativene, slik at de ikke nødvendigvis behøver noen nærmere forklaring.

Dette innlegget er kort. Det første språklige virkemiddelet finnes i tittelen, som inneholder substantivene «peace», «children», og adjektivet «Pioneering». Bruken av disse ordene kan ha både fordeler og ulemper. Fordelen er at de kan vekke folks engasjement, og at den som leser tittelen vil få lyst til å lese hele innlegget. I lys av ordenes kontekst, nemlig at de er en del av tittelen til et blogginnlegg som søker å informere om TM, indikerer ordkombinasjonen at TM er noe positivt som har en ønskelig effekt.

Ulempen er at ordene kan være oppbrukt og synes klisjeaktige for leseren. Tittelen vil uansett ha en påvirkningskraft når det gjelder antall lesere av innlegget.

⁹⁵ <http://www.tm.org/blog/students/pioneering-principal-peace-children/>, [Lastet 08.04.13].

⁹⁶ På skolens nettsted finnes deres egen redegjørelse for hvorfor de mener Quiet Time Program og TM skal være en fast del av elevenes skoledag: <http://www.iapcs.com/cms/One.aspx?portalId=770601&pageId=14706808>, [Lastet 25.04.13]. Denne redegjørelsen ligger lett tilgjengelig på nettstedets hovedside, under fanen "Our School".

⁹⁷ <http://www.tm.org/blog/students/pioneering-principal-peace-children/>, [Lastet 08.04.13].

Videre kan det nevnes at skolen Rutherford arbeider ved, omtales som prisvinnende. Det sies ikke eksplisitt hva slags pris det dreier seg om, og også her kan ordbruken være både positiv og negativ. Ord som «Award» og «winning» kan bringe med seg positive assosiasjoner for noen, men ikke for andre. En leser som selv ikke har vunnet noe kan ha vanskeligheter med å forholde seg til denne informasjonen uten å assosiere den med egne, eventuelt negative erfaringer. En leser som derimot har vunnet en pris/ flere priser selv kan forholde seg til slik informasjon på en mer positiv måte.

På samme måten som omtalen av den prisvinnende skolen søker å føre med seg positive assosiasjoner, brukes det tilsvarende negative formuleringer for å beskrive de dårlige forholdene skolebarna må leve i. Problemet med fattigdom, narkotika og andre medvirkende faktorer til stress på skolen, omtales som intet mindre enn en epidemi som har rammet de stakkars barna. Rutherford oppfordrer ansatte i undervisningssektoren til å gi TM en sjanse, da meditasjon kan hjelpe skolene ut av denne negative situasjonen: «You will not see the crime and abusive behavior taking place in our schools. Schools will be a great place for young people to go and learn».⁹⁸

Dette sitatet er innleggets avslutning. Det spiller på to viktige menneskelige følelser – håp og frykt. Den første setningen nevner «crime» og «abusive behavior». Ingen foreldre vil at barna deres skal utsettes for slike opplevelser på skolen. Den andre setningen forsikrer om at slike negative hendelser ikke vil forekomme hvis skolene gir TM og Quiet Time Program en sjanse. Dette er en forsikring som primært retter seg mot skolene selv og deres ansatte, men måten det hele blir vinklet på, kan skape en reaksjon også hos foreldre og skolebarn. Det gis et implisitt løfte om at skolebarna er i sikkerhet på skolen, og denne sikkerheten garanteres både av TM og Rutherford.

Som nevnt er innlegget kort, og for en person som ikke vet mye om TM eller om forskning på området, er det ikke mye mer å hente enn en rektors⁹⁹ ønsker og løfter om en bedre hverdag for skolebarn i det aktuelle området. Innlegget kan settes inn i en større kontekst ved å lese andre innlegg som finnes under samme kategori på bloggen. Leseren gis mulighet til dette ved at det ligger hyperlinker i teksten, og at det mellom innlegget og dets kommentarfelt ligger linker til relaterte innlegg. Forutsetningen her er at leseren enten må være kjent med tematikken fra før, eller at vedkommende er interessert i å benytte seg av mulighetene til å få

⁹⁸ Ibid.

⁹⁹ Rutherford forteller mer om sine visjoner for skolen, på «Principals Page»: <http://www.iapcs.com/cms/One.aspx?portalId=770601&pageId=786247>, [Lastet 25.04.13]. Linken ligger som hyperlink i blogginnlegget «Pioneering school Principal brings peace to inner city children». (innlegg #1).

mer informasjon. Selv om mulighetene gjøres lett tilgjengelige, er ikke det synonymt med at de brukes av alle.

5.2 Innlegg #2:

New research finds TM helps ease school stress
(Publisert 05.12.11)

Stress blant studenter og elever fortsetter å øke, hevdes det innledningsvis i dette innlegget. En undersøkelse gjort av UCLA, blant kommende førsteårsstudenter ved landets universiteter, viser at på grunn av stress har det forekommet en nedgang i det som betegnes som god eller over gjennomsnittlig god psykisk helse. Nivået er nå det laveste siden 1985.¹⁰⁰ Det fortelles ikke i blogginnlegget om noen konkrete årsaker til at nivået har sunket, men den som vil ha mer informasjon kan velge å følge hyperlinken i teksten. Via den kan leseren navigeres inn på UCLA sin nettside, der det gjøres ytterligere rede for undersøkelsen.

I innlegg #3 refereres det til en undersøkelse gjort blant minoritets elever i den offentlige skolen, som har kartlagt effekten av TM og Quiet Time.¹⁰¹ Studien er publisert i *Journal of Instructional Psychology*¹⁰², og i innlegg #2 hevdes det at den viser en nedgang i psykisk stress blant elever i den offentlige skolen.¹⁰³

I tillegg til de to undersøkelsene nevnt over, refereres det til ytterligere en studie i innlegg #2. Denne studien er publisert i tidsskriftet *Education*¹⁰⁴, og viser, ifølge TM at meditasjon har en positiv innvirkning på skoleelevers faglige prestasjoner.¹⁰⁵ De to sistnevnte undersøkelsene relateres her til hverandre: "These new findings on reduced stress, along with recent research on academic achievement gains, hold tremendous promise for public education". Det er en professor ved Maharishi University of Management som sier dette. Han fortsetter: "There is a growing body of evidence showing Transcendental Meditation to be an easy to implement,

¹⁰⁰ <http://www.heri.ucla.edu/pr-display.php?prQry=55>, [Lastet 19.04.13]. Hyperlink til UCLA sin nettside. Her finnes det utfyllende informasjon om den aktuelle studien.

¹⁰¹ Det kan leses mer om Quiet Time Program og David Lynch Foundation på følgende nettside: <http://www.davidlynchfoundation.org/schools.html>, [Lastet 25.04.13].

¹⁰² "The *Journal of Instructional Psychology* publishes original articles dealing with issues related to instructions and educational management and gives preferences to manuscripts focusing on bilingual and multicultural issues, at-risk youth and educational technology". Kursivering i originaltekst. http://www.projectinnovation.biz/jip_2006.html, [Lastet 25.04.13].

¹⁰³ <http://www.tm.org/blog/students/school-stress/>, [Lastet 25.04.13].

¹⁰⁴ "Founded in 1880, *Education* is a quarterly journal owned and published by Project Innovation. [...] The journal specializes in the publication of original research and theoretical analysis of subject matter related to innovations in education and teacher preparation."

<http://www.questia.com/library/p5118/education/i2656868/vol-131-no-3-spring>, [Lastet 25.04.13].

¹⁰⁵ **Undersøkelse 1:** Reduced Psychological distress in Racial and Ethnic Minority Students Practicing the Transcendental Meditation Program, *Journal of Instructional Psychology*, Vol.38, No.2, side 109-116, Juni 2011, publisert November 2011, <http://www.questia.com/library/1G1-272616389/reduced-psychological-distress-in-racial-and-ethnic>, [Lastet 25.04.13]. For å lese artikkelen i sin helhet kreves det innlogging.

Undersøkelse 2: Academic Achievement and Transcendental Meditation: a study with at-risk urban middle school students, *Education*, Vol.131, No. 3, side 556-564, våren 2011, <http://www.questia.com/library/1G1-253740215/academic-achievement-and-transcendental-meditation>, [Lastet 25.04.13]. For å lese teksten i sin helhet kreves innlogging.

value-added educational program that promotes emotional health and increases academic in at-risk students”.¹⁰⁶

Det er studiet som har påvist redusert psykisk stress blant elevene, som først og fremst trekkes frem i innlegg #2.

Undersøkelsen ble utført blant såkalte “at-risk students” som går på offentlig skole. Totalt deltok 106 elever, hvorav 87 % tilhørte etniske minoriteter. Deltakerene tilhørte fire forskjellige Secondary Schools. I en periode på fire måneder praktiserte 68 av elevene meditasjon, mens 38 av dem ikke gjorde det. Meditasjonsteknikken ble praktisert to ganger om dagen i forbindelse med Quiet Time, og etter at denne perioden på fire måneder var over, ble det utført kontroller på elevene for å kartlegge eventuelle virkninger av meditasjonen.

Ifølge TMs blogginnlegg har det blitt foretatt en sammenligning av de elevene som har meditert, og de som ikke har det. Det hevdes at i forhold til eyes-closed rest, har forskning vist at praktisering av TM karakteriseres av en redusert aktivisering av det autonome nervesystemet. Det viser seg ved at pulsen synker og ved lavere aktiviseringen av det sympatiske nervesystemet.¹⁰⁷ Jevnlig praktisering av TM har vist seg å være fordelaktig for hjernens behandling av informasjon.¹⁰⁸ Dette er en effekt som er positiv for skolebarn, da de ofte skal tilegne seg ny kunnskap.

Dr. Charles Elder, som leder denne studien, og arbeider ved Kaiser Permanente Center for Health Research,¹⁰⁹ understreker viktigheten av denne undersøkelsen:

It is vital that we start addressing the high levels of emotional stress being reported by high school and college students. Decreased stress can have a positive impact on mental health, and can also reduce the risk for hypertension, obesity and diabetes – major risk factors for heart disease.¹¹⁰

Dr. Elder tar her opp tema som setter virkningen av TM inn i en større kontekst rent helsemessig. Han konsentrerer seg ikke bare om den psykiske helsen, men viser til den

¹⁰⁶ <http://www.tm.org/blog/students/school-stress>, [Lastet 24.04.13].

¹⁰⁷ Det autonome (også kalt selvstyrende) nervesystemet, er betegnelsen på den delen av nervesystemet som styrer aktiviteten i så godt som alle de indre organene våre med unntak av skjelettmusklene og skjelettet. Navnet henger sammen med at vi ikke har noen viljemessig kontroll over denne delen av nervesystemet. Det sympatiske nervesystemet har sitt utspring fra sentralnervesystemet segmentalt i ryggmargen fra øverste torakal (bryst) segment til annet lumbal (lende) segment.

http://snl.no/.sml_artikkel/autonome_nervesystem, [Lastet 25.04.13].

¹⁰⁸ <http://www.tm.org/blog/students/school-stress/> [Lastet 25.04.13].

¹⁰⁹ Her forskes det på sammenhengen mellom livsstil og velvære, mellom sykdom og effekten den har på folks liv, og mellom behandling og resultater av behandling:

<http://www.kpchr.org/research/public/aboutus.aspx?pageid=5>, [Lastet 21.04.13].

¹¹⁰ <http://www.tm.org/blog/students/school-stress/>, [Lastet 18.04.13].

fysiske helsen også, og virkningen de har på hverandre. Er den psykiske helsen god, er det større sjanse for at den fysiske helsen også er det. Han gir konkrete eksempel – overvekt, økt blodtrykk, og diabetes. Dette er helseproblemer mange har kjennskap til, og TM blir dermed satt inn i en kjent kontekst. Den kjente konteksten er med på å skape en aksept rundt det innlegget prøver å formidle.

I tillegg til at Elder nevner konkrete eksempler på fysiske helseplager, ligger det flere hyperlinker i sitatet. Samtlige navigerer leseren inn på nettsidene til National Heart, Lung and Blood Institute.¹¹¹ Leseren gis her muligheten til å få mer informasjon om det skulle være ønskelig.

Elder støttes av James Dierke:

Stress is the number one enemy of public education, especially in inner-city schools. It creates tension, violence, and compromises the cognitive and psychological capacity of students to learn and grow. The TM/Quiet Time Program is the most powerful, effective program I have seen across in my 39 years as a public school educator for addressing this problem. It is nourishing children and providing them an immensely valuable tool for life. It is saving lives.¹¹²

Dierke bruker flere sterke ord i sin uttalelse. «Enemy», «violence», og «powerful» kan trekkes frem som eksempler. Stress pekes ut som utdanningssystemets største trussel. Vold og konflikter løftes frem som det eneste utfallet. Det sies ingenting om mindre dramatiske følger av å være skoleelev i slike miljøer. På samme måte som i innlegg #1, gis det ingen konkrete eksempler på andre alternativer som har blitt prøvd ut i tillegg til meditasjon. Det eneste som sies er som nevnt at det har blitt gjort en form for sammenligning. TM blir av Dierke ikke bare fremstilt som en stress-reducerende metode, men også som en livredder. Dette setter hans utsagn i en direkte sammenheng med det Elder påpekte. Dierke legger frem sin lange erfaring som argument, og bruker her sine 39 år i undervisning som legitimering for utsagnet sitt. TM legitimeres her ved at det refereres til ønskelige helseeffekter.

¹¹¹ “What is Hypertension?”: <http://www.nhlbi.nih.gov/health/health-topics/topics/pah/>, “Recovery act investments in Diabetes and Cardiovascular Disease”: og “NHLBI Obesity research” [<http://www.nhlbi.nih.gov/recovery/media/dacd.htm>, Lastet 25.04.13].

¹¹² <http://www.tm.org/blog/students/school-stress/>, [Lastet 18.04.13].

5.3 Innlegg #3:

Combating poverty and exceeding expectations: LA school students benefit from TM
(Publisert 02.02.12)

Bare halvparten av elevene i det offentlige skolesystemet mottar vitnemål. Dette gjelder USAs største byer, og i sytten av disse var det i 2012 mindre enn 50 % som fullførte videregående. På nasjonal basis dropper rundt 1,2 millioner studenter ut av skolen hvert år. En elev dropper ut hvert sekund, 7000 per skoledag. Colin Powell, formann i Americas Promise Alliance betegner dette som mer enn et problem, han omtaler det som en katastrofe. Dette er en bastant påstand å komme med, og den legitimeres av at Powell har autoritet knyttet til seg ved at han er formann i organisasjonen som legger frem de negative tallene presentert over.¹¹³

New Village Charter High School i Los Angeles, er en av skolene som har gitt TM og Quiet Time Program en sjanse og som har hatt positive erfaringer med det. Dette er en forholdsvis liten skole med maksimalt 180 elever. Den åpnet i 2006, og det er kun jenter som går der. Skolens størrelse og at det kun er jenter som går der, sies det ingenting om i innlegget. Ifølge skolens hjemmeside er «Charter Schools» forskjellige fra andre offentlige skoler, da de drives uavhengig fra hverandre. Dette innebærer at skolen kan ta egne avgjørelser når det gjelder ansettelse, pensum og hvordan undervisningen skal legges opp, så lenge de følger kravene som stilles av staten California.¹¹⁴ Dette sies det heller ingenting om, hverken i teksten eller i de to videoklippene innlegget består av. At skolen i større grad enn andre offentlige skoler kan ta egne avgjørelser vedrørende sine elever, tilsier at bruken av TM og Quiet Time er noe lettere tilgjengelig. At det ikke sies noe om dette kan ha bakgrunn i flere ting. En faktor kan være at det ikke er ønskelig at skolen skal skille seg fra andre. På den måten virker innleggets innhold mer inkluderende. Som en forlengelse av dette kan utelukkelsen av opplysninger være ønskelig fordi det unngår å gi uttrykk for at TM og Quiet Time er mer passende for noen skoler enn for andre.

¹¹³ <http://www.tm.org/blog/students/la-school/>, [Lastet 17.04.13]. Tallene er lagt frem av America's Promise Alliance, som det kan leses mer om her: <http://www.americaspromise.org/>, [Lastet 17.04.13]. Hyperlink i teksten.

¹¹⁴ <http://www.newvillagecharter.org/about-us/about-us/>, [Lastet 11.05.13].

I 2011 hold rektoren ved skolen, Javier Guzman, en tale på toppmøtet til «Change Begins Within», hvor han blant annet sa følgende:

This work of teaching Transcendental Meditation isn't only about releasing stress. For my students and the thousands like them it's about combating the problem of poverty and the poison of low expectations that clearly has been institutionalized and reinforced our educational system. This work is about breaking destructive cycles of behavior. It's about being given the tools to truly reach ones fully potential. And as one of my students stated it's about opening a door to someone I never knew I could be.¹¹⁵

- Javier Guzman, rektor ved New Village Charter High School.

Han har arbeidet med undervisning i 15 år, og i løpet av disse årene har han opplevd at flere skoler har blitt et sted for det han kaller et «enormt stress». Studenter blir «umenneskeligjort» ved at de må gjennomgå standardiserte tester og prøver, ved at undervisningen er overfladisk og ved at forventningene til elevene er lave. Ved at et individ skal måles og bedømmes ut fra en eksamen, mener han systemet undertrykker det enkelte individs kompleksitet. Han mener det er viktig å anerkjenne hver enkelt elev, deres interesser og deres lidenskaper. Mer spesifikt om skolen han nå arbeider med, forteller han at de fleste studentene har opplevd vanskelige situasjoner i livet sitt. I underkant av 50 % er enten gravide eller er foreldre, over 60 % har tidligere droppet ut av eller blitt utvist fra andre skoler. Det finnes elever ved denne skolen som ikke har vært tilstede på skolen siden barneskolen, og flere har vært utsatt for vold eller misbruk. Fattigdom og narkotika er utbredt.¹¹⁶ Informasjonen han legger frem, kommer til uttrykk både i innleggets tekst og videoklippet som ligger i innlegget. Dette øker sjansen for at den når ut til den besøkende.

Noen av elevene ved skolen forteller om sine erfaringer med TM og Quiet Time Program. En av dem ble gravid som 13-åring, noe som førte til at livet hennes fikk en brå vending. Med en baby å ta vare på i tillegg til en skolegang som skulle fullføres, opplevde hun å være mye stresset. En annen forteller at hun ble forsøkt kvalt av to medelever, mens en tredje opplevde å få moren sin deportert. Etter at de begynte å meditere har de utviklet evnen til å takle vanskelige situasjoner bedre, og hverdagen har blitt lettere for dem alle. De har fått det mye

¹¹⁵ <http://www.tm.org/blog/students/la-school/>, [Lastet 18.04.13]. «Change Begins Within» er en årlig veldedighetsgalla som holdes i regi av David Lynch Foundation. For å få et inntrykk av hvor store disse gallaene er, og for mer informasjon om «Change Begins Within» generelt, kan man gå inn på følgende nettside: <http://changebeginswithin.org/>, [Lastet 18.04.13].

¹¹⁶ <http://www.tm.org/blog/students/la-school/>, [Lastet 17.04.13].

bedre med seg selv, og samtlige er opptatte av at TM bringer frem deres gode egenskaper, og gir dem en mulighet til å fokusere kun på seg selv. En av jentene gråter mens hun forteller om at TM har åpnet opp muligheter for henne som hun ikke var klar over at eksisterte.

Et par av lærerne ved skolen bekrefter de positive effektene elevene hevder de har opplevd. De forteller om elever med vanskelige familieforhold. De vanskelige forholdene preger dem naturlig nok på skolen også, ikke bare hjemme. Læreren forteller om en merkbar forandring hos dem etter endt meditasjon ved at de er mer avslappet og mer fornøyde. Det virker som om all anspenhet og stress har lettet fra skuldrene deres, hevdes det. Dette har ført til en økt selvtillit hos den enkelte elev, som igjen har ført til at samholdet i klasserommet har blitt mye bedre.¹¹⁷

Den unge jenta som gråtende forteller at TM har åpnet opp nye muligheter for henne, er det som peker seg ut som det sterkeste virkemiddelet i dette videoklippet. Det hele fremstår ærlig og åpent, og den som ser videoen har liten grunn til å tvile på at TM har hjulpet denne jenta.

¹¹⁷Ibid.

5.4 Innlegg #4:

Breaking the “Predictive power of demographics”: SF principal talks about how TM helps his students

(Publisert 15.02.12)

Grunnelementet i dette innlegget er at det å lære TM og benytte Quiet Time program i undervisningen, skal bryte med et negativt mønster:

For the majority of urban students, drugs, gangs and violence are part of everyday life. Many have little or no parental oversight. Many have experienced the trauma of knowing someone who has been involved in a shooting or has personally witnessed gun violence. As a result of these high-stress conditions, thousands of schools have predictable problems: low attendance, high violence, and low performance. This is such a pattern in urban schools that researchers consider it a predictable outcome.¹¹⁸

- James Dierke.

I dette sitatet finnes det språklige virkemidler som styrker TM. Den første setningen hevder at de negative forholdene som legges frem, berører flesteparten av de som bor i det aktuelle området. Når det videre beskrives at skolene har problemer som gjør det lett for forskere å forutse et mønster, kan det utvikles en aksept for at det er sånn det er. Dermed etableres det et problem som TM kan være en løsning på.

I tråd med dette kan hyperlinken i sitatet nevnes. Ved å trykke på den kommer man inn på en nyhetsartikkel, publisert i avisen The New York Times, med tittelen «Bloody Landscapes»: “Driving through some of this city`s neighborhoods is like driving through an alternate horrifying universe, a place where no one thinks it`s safe to be a child”.¹¹⁹ Artikkelen blir ikke noe hyggeligere. Her blir leseren presentert for det ene eksempelet etter det andre på barn og unge som har blitt drept eller utsatt for andre kriminelle handlinger. Artikkelens hovedtema er en ung gutt som like før julen 2008 ble drept på vei hjem fra en dansekonkurranse han akkurat hadde vunnet. Foreldrene hans forteller om smerten og sorgen det å miste barnet sitt på denne måten fører med seg, og avslutningsvis konstaterer moren det som er blogginnleggets budskap: “Who was there to teach them how to behave? We have to deal with this. We have to change this behavior. This is not what we were supposed to

¹¹⁸ <http://www.tm.org/blog/students/james-dierke/>, [Lastet 08.04.13].

¹¹⁹ <http://www.nytimes.com/2010/05/08/opinion/08herbert.html?scp=1&sq=bloody%20urban%20landscapes&st=cse&r=0>, [Lastet 09.04.13].

be”.¹²⁰ Avslutningen i avisartikkelen underbygger innleggets hovedargument om at det negative mønsteret må brytes, og at TM er et godt alternativ.

Rektor ved Visitacion Valley Middle School¹²¹, James Dierke, er den mest fremtredende personen i dette innlegget. Han omtales som en av mange lærere som opplever frustrasjonene rundt det å forsøke å sørge for et godt skoletilbud til skolebarn i fattige områder i San Fransisco.¹²² Her kommer en flerstemmighet til syne, i det Dierke omtales som en av flere. Han uttaler seg altså ikke bare på vegne av seg selv, men også på vegne av sine kollegaer. Dierke fremstiller TM som det beste alternativet for å bryte det negative mønsteret jeg har presentert i sitatet over. Sammen med flere andre lærere har han gjort TM/Quiet Time Program til en fast del av skoledagen, og har opplevd at dette programmet har spilt en nøkkelrolle i å forbedre miljøet på skolen: “Our attendance is trending up significantly... We used to have one of the highest suspension rates, now we have one of the lowest among all middle schools. Our GPA has trended up significantly since the start of Quiet Time”. Han fortsetter:

All of this indicates that we are winning the battle against the predictor power of demographics. Our kids are coming to school. They are motivated, more confident, more focused, more successful and more joyful. And our teacher turnover and absenteeism is almost zero.¹²³

Dierkes ord understøttes av en forskningsrapport hvor det kommer frem at det som betegnes som en «generell psykologisk nød» blant elever i risiko-miljøer, har sunket med 36 %. Denne rapporten gjøres det rede for i blogginnlegget «New research finds TM helps ease school stress».¹²⁴ Her kommer det jeg trakk frem i forbindelse med innlegg #1 til uttrykk: for å lese mer om nevnte forskningsrapport, må den besøkende gå videre via hyperlink til innlegget som gjør videre rede for rapporten. Forutsetningen er at leseren gjør bruk av denne muligheten, noe det ikke kan gis noen garanti for.

Ut av Dierkes sitat kan vi også lese det ikke bare er skolebarna som har nytte av meditasjonen, men også lærerne ved skolen. At fraværet blant de ansatte har sunket tyder på et bedre arbeidsmiljø. Selv om det ikke nevnes direkte i sitatet eller i innlegget for øvrig,

¹²⁰ <http://www.nytimes.com/2010/05/08/opinion/08herbert.html?scp=1&sq=bloody%20urban%20landscapes&st=cse&r=0>, [Lastet 09.04.13].

¹²¹ Mer informasjon om skolen: https://visitacion-sfusd-ca.schoolloop.com/cms/page_view?d=x&piid=&vpid=1233497020841, [Lastet 25.04.13].

¹²² <http://www.tm.org/blog/students/pioneering-principal-peace-children/>, [Lastet 09.04.13].

¹²³ Ibid.

¹²⁴ Innlegg #2, s. 38ff.

antyder dette har skolebarna også har fått det bedre. At lærerne trives på jobb er med på å skape trygghet og stabilitet for elevene. Her kommer det igjen en flerstemmighet til syne, i det læreren nevnes i tillegg til skoleelevene.

5.5 Innlegg #5:

Edutopia: SF schools use TM to overcome problems
(Publisert 07.02.12)

«Edutopia» er grunnlagt og finansiert av The George Lucas Foundation¹²⁵, og er en nettside som bruker blogger, artikler og videoer for å belyse ulike strategier som blant annet skal sørge for at skoleelever trives mens de går på skolen.¹²⁶

Denne teksten er den eneste i kategorien «students» som omtaler the George Lucas Foundation. Det er David Lynch Foundation som ellers trekkes frem.

Det mest sentrale ved dette blogginnlegget er en nesten syv minutter lang video. Den er produsert av Edutopia. James Dierke, rektor ved Visitacion Valley Middle School, er den første personen vi blir presentert for i videoen. Han forteller om sin første arbeidsdag som rektor ved denne skolen. Mens han satt på kontoret sitt hørte han høye lyder utenfor, og da han tittet ut av vinduet oppdaget han to elever som rev ned en grind for å komme inn i skolegården for å spille basketball. Han gikk ut i skolegården og la da merke til noen andre elever som også lekte der ute. De lekte «politi og røver», og Dierke oppdaget at den ene gutten hadde med seg farens pistol på skolen. Denne var altså en del av guttenes lek. Dette hendte i 1999. Dierke forteller videre om skoleåret 2002/2003. Da blir det hevdet at 41 mennesker ble drept i nabolaget rundt skolen, og flere av elevene hadde en relasjon til personene som ble skutt, eller var tilstede når skytingen fant sted. Det fortelles ikke konkret hva slags relasjon det er snakk om, for eksempel om det er snakk om familiemedlemmer. Her utvises det forsiktighet og diskresjon, samtidig som alle elevene blir inkludert. Hadde fokuset blitt lagt på spesifikke episoder eller elever, ville innleggets budskap forflyttet seg fra fellesskapet til enkeltindivider. TM blir her legitimert ved referanse til anekdote – gutten med pistolen. Det uttrykkes at det ikke er ønskelig at slike situasjoner skal forekomme, og at TM kan være løsningen. Her brukes også rasjonalisering og moralske vurderinger som legitimering.

¹²⁵ The George Lucas Foundation og Edutopia kan det leses mer om på følgende nettsider: <http://www.edutopia.org/mission-vision>, [Lastet 18.04.13] og <http://www.edutopia.org/>, [Lastet 18.04.13]. Det ligger hyperlink til disse nettsidene i blogginnlegget «Edutopia: SF schools use TM to overcome problems». (innlegg #4).

¹²⁶ <http://www.tm.org/blog/students/edutopia/>, [Lastet 18.04.13].

I forbindelse med elevenes relasjon til skyteepisodene, utviklet det seg mye stress ved skolen som følge av bekymring for elevenes sikkerhet.¹²⁷

Av det Dierke forteller er det særlig det han sier om gutten med farens pistol som utmerker seg. Den som ser videoen gjøres oppmerksom på det faktum at barna kan ha lett tilgang på våpen hjemme hos seg selv. At pistolen var en del av guttenes «politi og røver»-lek, kan få den som hører historien til å tenke på alt som kunne gått galt i denne situasjonen, men som ikke gjorde det. Dierke sier ikke noe om de eventuelle konsekvensene selv. Ved å trekke frem episoden med pistolen fremhever han et enkeltindivid, men vinkler det på en slik måte at hendelsen berører alle elevene ved skolen. Det å ta med en pistol på skolen er ikke forbeholdt denne eleven – det kunne skjedd hvem som helst, og nettopp det gjør effekten av historien så sterk. I tillegg er det han sier om at noen barn rev ned en grind for å komme inn i skolegården, med på å rette fokus mot aggressiv oppførsel. Å høre hvordan materielle gjenstander blir behandlet kan lede tankene videre mot hvordan barna kan tenkes å behandle hverandre.

Skoleåret 2002/2003 hevdes det som nevnt at 41 mennesker ble drept i nabolaget rundt skolen. Denne påstanden er med på å sette guttenes lek med en pistol inn i en større sammenheng. Det kan synes uforståelig at en liten gutt tar med seg farens våpen på skolen, men når det gis videre informasjon om hvordan tilstanden i nabolaget er, belyser det hvor naturlig det er for disse barna å omgås våpen. Dette appellerer til det samme jeg pekte på i forbindelse med innlegg #1 – håp og frykt. Det er ikke ønskelig at små barn skal utsettes for slike farer på skolen. På skolen skal barna være trygge. At det dårlige miljøet etableres som et problem, indikerer at det er ønskelig å finne en løsning på situasjonen. Dierke legitimerer her TM ved å trekke frem tidligere hendelser. Dette er hendelser som ikke har vært positive, og disse understøtter argumentet for at innføring av forandringer i undervisningen er ønskelig.

I think that many urban schools today are run like jails because many of the kids are out of control. That's because of the environment they live in. In order for kids to learn and be creative, they have to feel happy and safe. I heard about Quiet Time and we took the brave step forward into a new world of teaching our students to meditate.¹²⁸

- James Dierke.

Her følges problematikken fra forrige sitat videre. Måten skolene drives på er en følge av miljøet barna lever i utenfor. Noe mer detaljert om den saken sies det ikke. Hovedansvaret deres er at barna har det trygt og godt på skolen. Dette sitatet demonstrerer en forsiktighet og

¹²⁷ Ibid.

¹²⁸ <http://www.tm.org/blog/students/edutopia/>, [Lastet 18.04.13].

diskresjon rundt det å blande andre menneskers privatliv inn i det som tilhører skolens sfære. Det er akseptert for en lærer å uttrykke seg offentlig angående undervisning og om sine meninger om hva som er det beste for fellesskapet. Det er sannsynlig at det ikke hadde vært like akseptert om den samme læreren hadde uttalt seg om hvordan han mente den enkelte familie burde oppdra barna sine.

Dierke støttes av Carlos Garcia, leder for San Francisco Unified School District:

If we continue to do what we have always done, we're always going to get what we always got. Is that good enough? I don't think that it's good enough for the 21st century. We need to be the outliers to try things that have never been tried and see if they work. In education our job is to touch the future.¹²⁹

Her følges et viktig aspekt ved Dierkes sitat opp: TM omtales som noe nytt og ukjent ved at avgjørelsen om å lære skolebarna å meditere beskrives som et modig steg å ta. Garcia understreker viktigheten i å prøve nye ting for å oppnå resultater. Det nytter ikke å bli sittende fast i gamle vaner, hvis ønsket er å skape forandring. Han trekker frem et viktig poeng ved å vise til at det som har med undervisning å gjøre, også har med fremtiden å gjøre. Siden de unge, som en dag skal føre landet videre har behov for et godt grunnlag i livet, bør skolen gå foran med gode eksempler når det gjelder problemløsning og utvikling av gode skolemiljø. Laurent Valosek, direktør ved Center for Wellness and Achievement in Education, støtter de øvriges fokus. Han mener det er umulig å ha et effektivt utdanningssystem uten å vie oppmerksomhet til det problemet stress utgjør. Skolen Dierke arbeider ved innførte meditasjon i 2007, og siden den gang har de opplevd mindre skulking og utvisinger blant elevene. Quiet Time er det første som står på planen når elevene kommer på skolen, og det siste som skjer før de går for dagen. En lærer signaliserer starten og slutten på perioden ved å ringe i en bjelle, og hver periode varer i 12 minutter.

¹²⁹ Ibid.

We are giving them a coping mechanism. The problems that you have keep coming, except your ability to deal with them changes. Behaviorally you see a difference, especially I definitively saw a correlation between their behavior and they being more manageable in class after they started meditating.¹³⁰

- Rose Ludwig, lærer for 6.klasse, Visitation Middle School.

Rose Ludwig kommer her med en viktig presisering. Hun prøver ikke å overbevise om at TM vil være løsningen på alle problemene som skolebarna er nødt til å takle. TM er ingen magisk formel som fører til at familieforholdene blir perfekte, eller at det blir mindre kriminalitet i nabolaget. TM etableres som en hjelp til å takle alle disse tingene på en bedre måte. Elevene vil få muligheten til å bli sterkere psykisk, noe de kan dra stor nytte av både mens de fortsatt er unge og senere i livet. Hun sier de har blitt mer medgjørliche etter at de begynte å meditere. Dette er en egenskap de kan ha stor nytte av i andre sammenhenger enn på skolen.

Rose Ludwigs sitat antyder noe jeg var inne på tidligere, nemlig lærernes nytte av TM. Jeg pekte på at barna har det bedre og mer stabilt på skolen når fraværet blant lærerne har sunket. På samme måte som skolebarna har det bra når lærerne trives, har lærerne det bedre når elevene deres har det bra og oppfører seg deretter. Det legges mye vekt på hvordan elevene har det. De blir satt i fokus det meste av tiden, og størsteparten av argumentasjonen dreier seg om hva TM kan gjøre for dem. Det som ikke nevnes like eksplisitt er at de ansatte ved skolen også trenger å slappe av, stresse ned og lære å takle de utfordrende forholdene på en god måte. At TM er grunnen til at arbeidsdagen har blitt lettere for mange, ligger som et underliggende poeng i flere av innleggene.

¹³⁰ <http://www.tm.org/blog/students/edutopia/>, [Lastet 18.04.13].

5.6 Innlegg #6:

TM becomes integral part of Buddhist school in Thailand
(Publisert 27.11.12)

I dette innlegget fokuseres det på vanskeligstilte jenter i Thailand, som på grunn av fattigdom ikke har mulighet til å gå på skole. Dette går ut over deres sjanser til å få arbeid i trygge omgivelser, og dermed risikerer de å bli utsatt for overgrep og utnytting. Følger av dette kan være risikoen for AIDS og avhengighet av narkotiske stoffer. Dhammajarinee Whitthaya Free School tilbyr undervisning til disse jentene. Ved denne skolen går over 400 jenter, som ellers ikke ville fått muligheten til skolegang, og antallet er ifølge innlegget økende. Dette er den første og eneste skolen i Thailand som tilbyr studier i buddhistisk lære (dharma), i tillegg til vanlig skolepensum.¹³¹

Innledningsvis gjøres det bruk av ladede ord som overgrep, avhengighet og utnytting. Disse er med på å etablere et bilde av en situasjon det er ønskelig å komme ut av. Gjennom innleggets tittel, opplyses det tidlig om at TM er en del av løsningen.

Our school is the first school in Thailand that incorporates the TM technique to culture the students' ethical values. The students in this school learn TM at the beginning of the semester when the new students arrive. Coming from different places their behavior was quite aggressive and they didn't pay attention to their studies that much, but after we introduced TM and after they started practicing I feel that now some students are more settled and some pay more attention to their studies.¹³²

- Kru Muay, lærer ved Dhammajarinee Whitthaya Free School.

¹³¹ <http://www.tm.org/blog/students/tm-becomes-integral-part-of-buddhist-school-in-thailand/>, [Lastet 20.04.13]. Mer informasjon om denne skolen finnes på følgende nettside: <http://www.buddhistgirls.org/eng/home.html>, [Lastet 21.04.13].

¹³² Ibid.

Rektor ved skolen, Archarn Yai,¹³³ mener også at elevene har gjennomgått positive forandringer etter at TM ble innført: «(With TM practice) it becomes much easier to deal with them. Their aggressive behavior decreases, their grades go up; they pay more attention to whatever we teach them. When they have inner happiness, they soak up whatever knowledge we give, unlike before». Hun forteller om jenter som kommer fra provinser rundt om i Thailand. Det dreier seg om jenter som kommer fra fattige familier, noen er foreldreløse. Noen har vært utsatt for misbruk og/eller befunnet seg i faresonen for seksuelle overgrep. Ved denne skolen får de tilbud om gratis utdanning. De får tilbud om klær og utstyr til skolen, også dette gratis.¹³⁴

Sitatene over danner et idealistisk bilde av skolen og dens undervisning. Den er den første i sitt slag, og tilbudet ved den er gratis. Det er en ting som spesielt utmerker seg her. Det er at tilbudet skal være gratis for jentene, og for at dette skal være en realitet er det nødvendig med økonomisk støtte. Prosjektet er mest sannsynlig ikke gjennomførbart med mindre det mottar hjelp utenfra. Det økonomiske aspektet blir liggende implisitt i rektorens utsagn. Som jeg skal vise i forbindelse med innleggets avslutning, kommer behovet for økonomisk støtte direkte til uttrykk senere.

Videre forteller Archarn Yai at før TM ble en del av skolehverdagen, sendte de aldri studenter for å delta i konkurranser og lignende. Etter at TM ble introdusert derimot, deltar de i forskjellige konkurranser og ifølge Yai, vinner de alt de deltar i. En av studentene tok førsteplassen i «the national memory competition», og når vedkommende fikk spørsmål vedrørende denne seieren, fortalte hun at hun vant på grunn av meditasjonen. Påstanden om at jentene gjør det godt i konkurranser støttes av et bilde der vi ser ti elever posere med diplomer og pokaler.¹³⁵

Innlegget tar her sikte på å vise det beste ved TM ved å legge frem jentenes deltakelse og gode resultater i diverse konkurranser de har vært med i. Ved en skole med over 400 elever er det sannsynlig at det finnes noen som ikke har deltatt i en konkurranse. Disse fortelles det ingenting om. At jentene har blitt så sikre på seg selv at de har deltatt og i tillegg er så dyktige at de vinner, er positivt. Allikevel skapes det i denne fremstillingen et krav til prestasjoner som det ikke er sikkert finnes ved skolen i virkeligheten. Informasjonen leseren får om deltakelsen ved konkurranser, illustrerer to ytterpunkter som er viktige for TMs

¹³³ I blogginnlegget omtales hun som Archarn Yai, mens det på skolens nettside (se fotnote over), kalles hun Meachee Aunampai Passakchai. Jeg velger å benytte navnet som brukes i TMs innlegg.

¹³⁴ <http://www.tm.org/blog/students/tm-becomes-integral-part-of-buddhist-school-in-thailand/>, [Lastet 20.04.13].

¹³⁵ Ibid.

argumentasjon. Jenter som tidligere ikke har hatt noen tro på seg selv og sine evner, har nå blitt såpass trygge at de deltar ved konkurranser.

Flere av jentene som går på skolen har uttalt seg om TM, og hvordan de mener meditasjonen har endret hverdagen deres. En av jentene sier at før hun begynte med meditasjon, følte hun seg stresset hele tiden. Hun opplevde å være stresset sammen med vennene og lærerne sine og når hun jobbet med skolearbeid. Når hun mediterer, føler hun en slags lettelse, og stresset reduseres. Selvsikkerheten har blitt bedre, og hun har blitt flinkere til å glemme problemene sine. En annen elev bekrefter Kru Muay`s påstand om at TM har gjort dem mer fokuserte på å lære. En tredje mener hun har blitt mindre frustrert og at hun har fått mer tiltakslust etter at hun begynte å praktisere TM. Hun blir ikke like lett irritert lenger og synes det er lettere å holde fokus, både i forbindelse med skolen og i andre sammenhenger.¹³⁶ Et par av jentene gir uttrykk for at de har vært vanskelige å ha med å gjøre, ikke bare på skolen, men også hjemme: «Back home I was a hot-tempered person but since I learned TM in this school I feel a lot calmer». Her blir både TM og skolen satt i et godt lys. Ved at skolen har åpnet opp for praktiseringen av TM, har jentene fått det bedre med seg selv. Dette har også gagnet familiene deres. Her er det derimot viktig å huske på det som ble sagt av Archarn Yai, om at det går elever ved skolen som er foreldreløse. Det nevnes ingenting om hvordan disse har det i andre sammenhenger enn på skolen. Det skapes en avstand mellom de jentene som bor med familien sin og de som ikke gjør det, ved at leseren ikke får tilsvarende erfaringer fra flere livssituasjoner. Dette må ses i lys av tekstens lengde.

På slutten kommer behovet for økonomisk støtte til uttrykk ved at det eksplisitt sies at dette behovet eksisterer. Det opplyses om at utbygging av skolen er nødvendig, og behovet for å reise nye skolebygninger blir fremstilt som en hastesak:

¹³⁶ Ibid.

The number of girls now wishing to attend Dhammajarinee Whitthaya Free School far exceeds the classrooms available. There is an urgent need to build new school buildings to allow more of these girls to have the chance for a better life.¹³⁷

Den første setningen viser til at det er flere jenter som ønsker å gå ved denne skolen, noe som understøtter behovet for økonomisk støtte.

Dette støtter også det som videre hevdes, nemlig at det haster å få bygget flere bygninger. Det haster fordi flere jenter da kan få en bedre framtid. Flerstemmighet i sitatet støtter behovet og argumentasjonen.

Donations are needed for a new building that would allow for approximately 500 more girls to attend the Dhammajarinee Whitthaya Free School. The goal is to create a group of at least 800 students doing group practice of the Transcendental Meditation technique every day to generate a powerful influence of positivity and peace for the school and for the nation.¹³⁸

Her vises det til et antall, og antallet nye elever de ønsker å få plass til er stort. Skolens navn gjentas også, og det inkluderer ordet «Free», som er med på å understreke at elevene ikke skal betale noe selv. Her ligger det implisitt en pekepinn på hvor mye penger skolen trenger. At elevene fra fattige kår skal få tilbud om gratis skole, er en ideologisk tanke som er med på å legitimere behovet for støtte.

Det sies videre at en utbygging av skolen ikke bare vil gagne jentene som går der. Ved at skolen bygges, ut vil den også fungere som en fasit for hvordan utdanningssystemet kan utvides og forbedres i hele Sørøst-Asia. Her ligger det implisitt at TM skal danne grunnlag for denne forbedringen.

Et interessant aspekt ved disse sitatene, som tydelig skal fungere som en legitimering av at skolen ber om økonomisk støtte, er det store spranget som tas når det gjelder fokusområde. Hittil har innlegget dreid seg om jentene som går på denne skolen, og deres erfaringer med TM. I det første sitatet er fokuset fortsatt på jentene, og den røde tråden som har vært til stede gjennom hele innlegget er fortsatt der: ved denne skolen får jentene et unikt tilbud til å få en ordentlig skolegang og dermed muligheten for en bedre framtid. En mulighet de ellers ikke ville fått. I det andre sitatet flytter fokuset seg plutselig fra individnivå til å gjelde hele Sørøst-Asia. TM vil ikke bare være til hjelp for jentene, men vil også gagne hele nasjonen ved at

¹³⁷ Ibid.

¹³⁸ <http://www.tm.org/blog/students/tm-becomes-integral-part-of-buddhist-school-in-thailand/>, [Lastet 23.04.13].

skolen kan arrangere store fellesmeditasjoner. Her kan det trekkes klare paralleller til de innleggene som tar for seg situasjonen til skolebarn i vanskeligstilte områder i USA: Forandringen som begynner på individnivå vil føre til positive virkninger for hele landet. Dette er i tråd med Maharishis visjon om at hvis mange nok praktiserer TM vil det få positive følger for samfunnet.¹³⁹

¹³⁹ Dette ble forklart nærmere i kapittel 4, s.22.

5.7 Innlegg #7:

Can TM end school violence?

(Publisert 28.01.13)

Dette innlegget tar utgangspunkt i fakta om vold blant unge, lagt frem av Center For Disease Control (CDC). Ifølge CDC utgjør vold blant unge en offentlig helserisiko i USA.¹⁴⁰ Det presiseres at: «The recent dramatic incidents of school violence are not the only events that are creating fear and trauma for our youth». En av fire elever i den videregående skole kan fortelle at de har blitt utsatt for mobbing, og en tredjedel av elevene i samme aldersgruppe forteller at de på et eller annet tidspunkt har vært i slåsskamp. Videre legges det frem at i 2008 ble mer enn 650,000 unge i alderen 10-24 år behandlet for skader de hadde fått som følge av vold, og at selvmord er den nest største dødsårsaken blant unge mennesker. Hvilke dramatiske hendelser det refereres til i sitatet over, og hvor disse situasjonene har forekommet, sies det ingenting om. Dette åpner opp for at det kan gjøres flere ulike assosiasjoner, avhengig av hvem som leser teksten.¹⁴¹

Spørsmålet som stilles i innlegget er hva som kan gjøres for å løse disse problemene, og David Lynch Foundation legges frem som en hjelper. DLF har de siste syv årene gjort det mulig for mer enn 250,000 «at-risk students» å lære TMs meditasjonsteknikk.¹⁴² Vi blir presentert for en video som søker å presentere hva som skjer rundt om i verden når det gjelder introduksjonen av TM i skolen, gjort av DLF. Denne videoen er det mest sentrale i dette blogginnlegget.¹⁴³

Videoen begynner med små klipp som vises i et høyt tempo. Skolebarn ute i skolegården, en elev som blir sjekket med metalldetektor før hun får bevege seg inn i skolebygget, barn som dytter hverandre i korridorene og barn som spiller voldelige dataspill. Tre gutter forteller om hvordan de ofte føler seg frustrerte, at de fort bli sinte, og at de opplever at det er vanskelig å konsentrere seg. Gutten som forteller om sin frustrasjon har tydelig tårer i øynene. I tillegg til det høye tempoet varierer lydnivået på de ulike klippene, så de første 38 sekundene er stressende å se på.

¹⁴⁰ CDC er en del av Department of Health and Human Services: <http://www.maine.gov/dhhs/>, [Lastet 21.04.13].

¹⁴¹ <http://www.tm.org/blog/students/can-transcendental-meditation-end-school-violence/>, [Lastet 17.04.13].

Faktaene som legges frem i dette innlegget, med unntak av det som sies om selvmord blant unge, er hentet fra CDC sin nettside: <http://www.cdc.gov/features/youthviolence/index.html>, [Lastet 17.04.13].

¹⁴² <http://www.tm.org/blog/students/can-transcendental-meditation-end-school-violence/>, [Lastet 17.04.13].

Innlegget ble publisert på bloggen 28.januar 2013.

¹⁴³ Ibid.

Etter å ha sett den første delen av videoen, peker den gråtende gutten seg ut som et av de sterkeste virkemidlene. Å se en liten gutt som forteller om frustrasjon på denne måten, er noe som vekker følelser i de aller fleste, og kan ses på som en utøvelse av makt i den forstand at guttens følelser brukes som middel til å oppnå et mål. I dette tilfellet er målet å vekke folks oppmerksomhet, å vise den som ser videoen at elevene ved denne skolen ikke har det bra.

Et annet virkemiddel som er interessant å se nærmere på her, er at det blir vist et lite klipp fra et voldelig dataspill. På den ene siden kan dette klippet sies å være litt på siden av det som videoen dreier seg om, siden de andre klippene viser barn i relasjon til miljøet på skolen. Ved å trekke inn dataspill kommer den også inn på det som skjer utenfor skolen. Først og fremst kan dette klippet assosieres med påvirkningskraften slike spill har på barna som spiller dem. Sett i lys av videoens kontekst, nemlig at den er en del av et blogginnlegg som ønsker å rette fokus mot det faktum at vold blant unge utgjør en offentlig helserisiko i USA, kan symbolikken trekkes enda lenger. Klippet etableres som noe mer enn et spill, og det blir en del av virkeligheten til barna som spiller dem, på mer enn en måte.

Midtveis roes det hele ned. Det er fortsatt mange små klipp som vises, men tempoet er ikke like høyt. Vi ser mediterende skolebarn og studenter, og elever som smiler og er glade. Heller enn å fortelle om sinne og frustrasjon, snakkes det nå om resultatene av meditasjonen. Det har blant annet blitt lettere å konsentrere seg, og forholdet til andre mennesker har blitt forbedret. En lærer forteller om positive tilbakemeldinger fra foreldre, og om forbedrede faglige resultater. Her tilbys den besøkende en før-og-etter-perspektiv hvor det konkret vises til TMs gode resultater.

Når læreren gjør leseren oppmerksom på at tilbakemeldingene fra foreldrene har vært gode, etableres det en økende aksept for TM. Det er derimot ingen av foreldrenes meninger og erfaringer som kommer direkte til uttrykk i innlegget. Dette kan være en ulempe for TM, siden leseren kan sitte igjen med flere ubesvarte spørsmål rundt hva foreldrene mener. Det forutsettes her at leseren må ha tiltro til læreren som forteller om gode tilbakemeldinger, og en tillitt til at de gode tilbakemeldingene faktisk har blitt gitt.

Måten denne videoen forandrer seg fra det kaotiske til det rolige og behagelige på, kan tolkes som et symbol på den forandringen skolelevne selv går gjennom ved å praktisere TM. Ved å praktisere TM vil elevene utvikle seg i den samme retningen. Fra å være sinte, frustrerte og lei seg, vil de bli harmoniske, selvsikre og flinke til å omgås sine medelever. Siden videoen tar sikte på å vise hva DLF har utrettet, har David Lynch selv en fremtredende rolle. Han forteller om hvordan det føles å høre om små barn som tar med seg pistol på

skolen, og om at de forskjellige problemene skolene opplever tilsynelatende startet å forsvinne etter at meditasjonsteknikken ble innført. På slutten av videoen ser vi Lynch ankomme en skole. Barna vet tydelig hvem han er, for de roper navnet hans og vinker entusiastisk. Han blir mottatt som en helt. Når han går inn i skolens idrettshall, blir han tatt i mot med applaus fra flere hundre elever som er samlet der. Avslutningsvis ser vi Lynch meditere sammen med alle de fremmøtte.¹⁴⁴

Innlegget kan forstås som en reklame for DLF. Selv om TM er en enkel teknikk som kan læres av alle og praktiseres hvor som helst, er det ikke gratis å innføre den i undervisningen: TM i skolen har blitt finansiert av DLF i flere år, og dette kan ses som en påminnelse på dette faktum. Innlegget er publisert i februar 2013, altså senere enn samtlige av de andre som er presentert i dette kapitlet. Spørsmålet som her stilles, gjenspeiles i flere av de andre innleggene. Forskjellen er at her presenteres ingen konkrete studier, det bare informerer om at DLF finnes og at denne stiftelsen finansierer TM i skolen.

5.8 Oppsummering

I dette kapitlet har jeg analysert blogginnlegg hvor det er ønskelig å fremstille TM som et godt hjelpemiddel for barn og unge på skoler i vanskeligstilte strøk. Som vist omhandler disse innleggene i stor grad på grupper – skoler, skoleklasser og lignende. Enkeltpersoner har uttalt seg om erfaringer og opplevelser, men i det store og hele er det fellesskapet som står i sentrum. Innleggene har blitt publisert i tidsrommet 2010-2013, og det er lett å se en kontinuitet i det tematiske innholdet.

¹⁴⁴ <http://www.tm.org/blog/students/can-transcendental-meditation-end-school-violence/>, [Lastet 21.04.13].

I dette kapittelet skal jeg analysere blogginnlegg hvor det søkes å fremstille Transcendental Meditasjon som en prestasjonsforbedrer. På samme måte som i forrige kapittel, ligger fokuset på barn og unge, men vinklingen er en annen. Det fokuseres mer på enkeltindivider og konkrete aktiviteter.

6.1 Innlegg #1:

Award-winning jazz student talks about the role of Transcendental Meditation in music (21.11.10)

I dette blogginnlegget møter vi Keelan Dimick. Som 13-åring deltok han på juniornivå i en konkurranse arrangert av Lionel Hampton International Jazz Festival. Til tross for at han ikke hadde fått noen profesjonell pianoundervisning i mer enn fire måneder før han var med i konkurransen, tok han førsteplassen. To år senere tok han førsteplassen på seniornivå, og innen han fylte 17 var han forsøkt rekruttert av flere av Amerikas ledende musikkskoler. Han endte til slutt opp ved Manhattan School of Musics jazz-program, som anses som et av Amerikas beste. Keelan har praktisert TM siden han var ti år gammel, og i et videoklipp forteller han om hvorfor han føler meditasjonen er en essensiell del av både det å øve til og forberede seg til en opptreden. Her knyttes TM til en konkret aktivitet – pianospilling. Teknikken blir redusert til noe mindre abstrakt enn i flere av innleggene i forrige kapittel.

Han forteller han begynte å spille piano allerede som 3-åring, men at han ikke fikk noen profesjonell opplæring før han var 13 år gammel. Når han forbereder seg til en konkurranse, er han nødt til å ha det musikalske materialet på plass. I denne sammenheng

kommer han inn på meditasjonen, og understreker at han alltid mediterer før en opptreden. Ved å meditere slapper han av, og når han er avslappet og i en lykkelig tilstand, kommer det til uttrykk i musikken hans. En annen ting som påvirker hans egen spinning, er at han ved hjelp av meditasjon har klart å åpne seg opp for andre musikksgangrer. Han kan nå våkne opp om morgenen og ha lyst til å høre på en artist som spiller noe helt annet enn jazz, noe han mener har en positiv innflytelse på ham:

When I am fully rested and do my program, there`s nothing really that`s a stress. I`ve got to be honest because nothing really affects me on the outside. And that`s why I feel that it`s really important for students especially to start TM. Because they`re young and they are doing a lot

of things, they need to have that deep rest so that they can, as Maharishi says, “pull the arrow back”, so that they can go further and experience more bliss in their activity.¹⁴⁵

- Keelan Dimick.

På slutten av videoklippet ser vi han sitte på en scene og spille. Hendene hans beveger seg raskt og rutinert over tangentene, og det levnes ingen tvil om at han er en talentfull gutt, og at det krever mye øving, dedikasjon, tålmodighet og konsentrasjon for å bli så dyktig.

Det viktigste virkemiddelet i dette innlegget, er Keelan selv. At han har praktisert TM siden han var 10 år gammel, er med på å styrke det TM stadig referer til: at teknikken er enkel og passer for alle. At et barn kan føle seg komfortabel med teknikken, mestre den, og gjøre den til en positiv del av hverdagen, er med på å etablere synet TM har på seg selv.¹⁴⁶ En annen viktig faktor som er med på å etablere dette som en sannhet, er at det er Keelan selv som forteller om sine positive opplevelser. Det er ingen forsker som legger frem et forskningsresultat. Leseren blir presentert for «kilden selv».

¹⁴⁵ <http://www.tm.org/blog/students/jazz-student-talks-about-transcendental-meditation/>, [Lastet 10.04.13].

¹⁴⁶ Hvordan TM fremstiller meditasjonsteknikken sies det mer om i kapittel 4, s. 28.

6.2 Innlegg #2:

Getting in the “zone” – can Transcendental Meditation help?

(Publisert 06.01.11)

For å oppnå gode prestasjoner i Amerikansk fotball er det ikke nok å være i god fysisk form, det må også være god koordinasjon mellom kropp og hjerne. Dette hevdes av Nick Edwards. Han spiller på Amherst College Football Team, og vet godt hvor mye fokus og evnen til å stenge ute distraksjoner betyr for spillet: «You`ve got to get into that «zone» - that place where you are super-clear and focused with no distractions in your mind. You have to think super-fast so you can instantly sense how to react».¹⁴⁷ På samme måte som i forrige innlegg, knyttes TM her til en konkret aktivitet. Dette kan være medvirkende til om leseren blir engasjert eller ikke. En person uten interesse for idrett trenger nødvendigvis ikke å lese teksten i det hele tatt.

At den viktigste delen av hvilken som helst fotballkamp foregår i spillernes eget hode, er både spillere og trenere klar over, og Edwards legger frem et selvopplevd eksempel på dette. Han forteller om en kamp i 2009 hvor han bidro til at laget hans vant knepent over erkerivalen, ved at han sto for to avgjørende avskjæringer. TM har mye av æren for den raske reaksjonen, mener han:

We needed to stop their momentum. My coach felt that those interceptions helped change the dimension of the game. I just love contributing like that, and I think than Transcendental Meditation has really helped me to do it. Practicing TM helps me focus and eliminate the noise that gets you distracted so that you can contribute your best no matter what.¹⁴⁸

Her relaterer Edward den påståtte effekten av meditasjon, til en konkret hendelse. Hvis den som leser innlegget har en tilsvarende erfaring, kan Edwards utsagn støtte TMs argumentasjon. Hvis vedkommende ikke har hatt en lignende erfaring, kan det være vanskelig å relatere seg til det som blir sagt og hevdet.

Det er ikke bare i forbindelse med fotball Nick har fått godt utbytte av å praktisere TM. I 2010 ble han utnevnt til ESPN`s Academic All-district Team. Denne utmerkelsen gis til studenter som både utmerker seg på i sportslige forbindelser, og som har et godt faglig karaktersnitt. “I like striving for perfection in all aspect in my life”, sier Edwards. “I try to

¹⁴⁷ <http://www.tm.org/blog/meditation/getting-in-the-zone-transcendental-meditation/>, [Lastet 23.04.13].

¹⁴⁸ Ibid.

really achieve everything I can in everything I do. I think that TM has helped me have the natural kind of confidence I always seem to feel”.¹⁴⁹

Her trekkes en ung gutt som tilsynelatende er dyktig både i sport og faglig sett, frem som eksempel. Dette kan etablere TM som en teknikk forbeholdt «slike som han». Samtidig kan det sies at eksempelet viser at folk som tar sine prestasjoner på alvor, har nytte av denne meditasjonsteknikken.

I dette innlegget ligger det en forutsetning om at leseren ved litt om sport selv for å kunne forstå hele meningen. Det snakkes for eksempel om «avskjæringer». Det er ikke gitt at alle vet hva dette er.

Selv om et enkeltindivid trekkes frem, ligger den en flerstemmighet implisitt i innlegget. Det er ikke bare Edward selv som drar nytte av TM, det gjør også hans lagkamerater og trener.

¹⁴⁹ https://www.amherst.edu/athletics/teams/fall/football/articles/2010/1104_espn, [Lastet 23.04.13]. Hyperlink i teksten.

6.3 Innlegg #3:

Arizona Art School finds TM helps students be more creative
(Publisert 02.02.11)

Dette innlegget omhandler to skoler i Arizona som har inkludert Quiet Time og TM i sin undervisning – the Museum of Art School og Arizona High School. Innlegget innledes med en opplysning om at ved hjelp av David Lynch Foundations bidrag er dette noe som er gjort mulig for skoler over hele verden. Dette er en opplysning som hyppig gjentas på TMs blogg.

Det mest sentrale i dette innlegget er en video på 6 minutter og 30 sekunder. Den besøkende får et innblikk i lærere og elevers erfaringer med TM. Videoen inkluderer begge skolene nevnt over.

The Museum of Art School var en av de første skolene som tok i bruk Quiet Time. Katie Samson, ansvarlig for dette, begrunner innføringen av Quiet Time på følgende måte:

Our kids are right brain thinkers, they`re visual artists and they sometimes need to settle down a little bit. I thought this would be a great opportunity for our students not only to learn intellectually about meditation, but I thought it could really help their artwork and their creativity as well.¹⁵⁰

Hensikten med TM blir her begrunnet ut ifra tre aspekter, og med det belyses teknikkenes allsidighet.

Som nevnt, det er videoen som er det sentrale i dette innlegget. Den innledes med at vi får se bilder fra området rundt skolene, og av mediterende elever. Transcendental Meditasjon blir her knyttet til et spesifikt geografisk område. Dette vil gjøre inntrykk på den som har en tilknytning til stedet. Samson er en av de ansatte som først uttaler seg, og hun medgir at hun ikke vet så mye om all vitenskapen rundt TM, men at hun er positivt innstilt til teknikken. Hun ser at elevene ved hjelp av meditasjonen klarer å fokusere. Av de innleggene jeg har tatt for meg i denne oppgaven, er dette det første møtet med en lærer som sier direkte at hun ikke har inngående kunnskap om det vitenskapelige rundt meditasjonsteknikken. TM etableres her som en teknikk det gjøres omfattende forskning på, men at det ikke er nødvendig å ha inngående kunnskap om dette for å kunne praktisere den. I tillegg forteller en annen ansatt at han var skeptisk til Transcendental Meditasjon. Han trodde det var slik han hadde sett på film og på tv: at man måtte sitte med bena i kryss, messe høyt for seg selv, rulle med øynene, og at hvis man ikke fokuserer hundre prosent hver gang så fungerer det ikke. Etter selv å ha erfart

¹⁵⁰ <http://www.tm.org/blog/students/david-lynch-foundation-meditation-creative/>, nedlastet 23.04.13.

virkningene av TM, ble han overbevist om at han hadde tatt feil. Det ble lettere for ham å sove, spise sunt, og han ble flinkere til å takle ulike situasjoner på skolen.¹⁵¹ Dette er fordommer han ikke nødvendigvis er alene om å ha hatt. Det er heller ikke usannsynlig at slike fordommer fortsatt eksisterer.

Det gjøres et poeng av at nyere teknologi er en stor del av skolebarnas hverdag, og at dette fører til at de veldig ofte er omgitt av lyder og bråk. Studentene har godt av en pause fra alle disse tingene, som telefoner, videospill og musikkspillere, hevdes det. Viktigheten av å stenge verden og bråket ute, og kun fokusere litt på seg selv, understrekes. TM fremstilles som en mulighet til å realisere dette behovet for ro og stillhet.

En jente forteller om hvor irritert hun blir hvis hun ikke får meditert jevnlig. Har hun ikke meditert på ettermiddagen har det negativ virkning på humøret hennes den påfølgende dagen. En annen viser til at hun har blitt flinkere til å tenke seg om før hun sier og gjør ting, og mener at dette er en god egenskap flere kan dra nytte av. Dette med å tenke før handling støttes av den samme ansatte som tidligere hadde mange fordommer mot TM. Han mener TM kan hjelpe unge med å bli flinkere til å reagere annerledes på ulike ting, heller enn at de alltid skal handle utfra impuls slik mange tenåringer gjør. Dette understøttes av en ung gutt som forteller at TM har hjulpet ham ved at han ikke lenger blir like aggressiv som han pleide å bli tidligere. For eksempel har han blitt flink til å unngå slåsskamper. Han er ikke den eneste eleven hvis oppførsel har blitt bedre. På skolen generelt har det vært en stor nedgang i negativ oppførsel. Slåsskamper, frekke kommentarer, at elever blir kastet ut av klasserommet fordi de kommer uforberedt til timen, og at elever kommer for sent, er situasjoner som nå forekommer sjeldnere.

Her nevnes det flere situasjoner mange kan kjenne seg igjen i: å være irritert, lite flink til å tenke seg om før ting blir sagt, og manglende evne til å reagere på en rasjonell og fornuftig måte. Dette er noe ikke bare skoleelever kan relatere seg til. TM blir indirekte etablert som et hjelpemiddel for en større målgruppe enn den tenåringene i videoen representerer.

Avslutningsvis i videoen sier rektoren ved skolen at han har observert elevene som mediterer, og han mener de har blitt lykkeligere og gladere etter at TM ble innført. Også her blir den som ser på informert om en nettside¹⁵² vedkommende kan gå inn på hvis det er ønskelig med mer informasjon. Nettsidens navn, DavidLynchFoundation.com, er med på å belyse videoens og innleggets formål.

Innlegget avsluttes med et sitat av fra boken til David Lynch; *Catching the Big Fish*:

¹⁵¹ Ibid.

¹⁵² www.DavidLynchFoundation.com. [Lastet 10.05.13].

Ideas are like fish. If you want to catch the little fish, you can stay in the shallow water. But if you want to catch the big fish, you've got to go deeper. Down deep, the fish are more powerful and more pure. They're huge and abstract. And they're very beautiful... Everything, anything that is a thing, comes up from the deepest level. Modern physics calls that level the Unified Field. The more consciousness – your awareness – is expanded, the deeper you go toward this source, and the bigger the fish you will catch.¹⁵³

Å avslutte med et sitat fra boken til Lynch, understreker innledningen i blogginnlegget. Det gjøres begge steder et poeng ut av DLFs engasjement i TM. Dette forteller noe om innleggets flerstemmighet. Det søkes å gi leseren konkrete eksempler på hvordan TM er til hjelp. Dette gjøres via videoen hvor lærere og elever forteller om sine personlige erfaringer. I tillegg synes det å være ønskelig å informere om at det er DLF som står bak mulighetene til å praktisere TM, og at dette er aktuelt på verdensbasis, ikke bare i Arizona. Siden DLFs arbeid nevnes i flere innlegg, ofte med de samme ordene, er det sannsynlig at dette er et strategisk trekk fra deres side. Den som leser flere innlegg på bloggen kan komme til å lese den samme informasjonen flere ganger. Ved at leseren får det samme budskapet gjentatt øker sannsynligheten for at vedkommende husker den. Denne formen for gjentakelse øker også sannsynligheten for at en besøkende som kun leser et par innlegg får med seg informasjonen.

¹⁵³ <http://www.tm.org/blog/students/david-lynch-foundation-meditation-creative/>, nedlastet, 23.04.13.

6.4 Innlegg #4:

Leading Art College offers TM to develop creativity
(Publisert 14.08.12)

I Detroit, Michigan ligger College for Creative Studies.¹⁵⁴ Dette er en ledende skole innen kunst og design. Etter at studentene fikk tilbud om å lære TM er de også ledende når det gjelder å ivareta studentenes velferd. De som tiltrekkes av denne skolens tilbud, er lidenskapelig opptatt av det de driver med, og veldig motiverte. Derfor er det viktig for studentene å ha en mulighet til å roe ned, fokusere, prioritere, og komme i kontakt med hva som virkelig er viktig for dem. Det mener Michael Coleman, «Director of Student Life». Molly Beauregard (ansatt) begynte å tilby TM som en del av sitt fag «Consciousness, Creativity and Bliss». TM beskrives i den forbindelse som en metode som skal redusere stress og øke kreativiteten. I en video i innlegget forteller hun, andre ansatte og studenter om hvordan tilværelsen på skolen er.¹⁵⁵

Beauregard beskriver miljøet på skolen som veldig levende, og at det på en måte gjenspeiler byen Detroit. Det er en råskap ved byen som også finnes hos studentene. De rundt 1300 studentene skal i tillegg til å lære om kunst og design, ha det som dekan Imre Molnar kaller for «life school». De skal lære å være gode og allsidige personer. Underveis ser vi studenter som arbeider med sine respektive prosjekter. En ung jente med tatoveringer blåser glass, og en fotostudent fotograferer en medstudent.¹⁵⁶

En av studentene, Kevin, forteller at det å komme inn i skolebygget er som å hoppe på et tog i fart. Den som går her lærer fort at for å få unnagjort alt som skal gjøres, må for eksempel nattesøvnen ofres. Han forteller om den første gangen han arbeidet med skolen hele natten gjennom, og om hvor utfordrende det hadde vært for ham, som på det tidspunktet var student på første året. Molnar og Beauregard legger ikke skjul på at denne skolen er en institusjon hvor det dessverre forekommer mye stress blant studentene, og at det er ønskelig å kombinere akademisk ytelse med muligheten til å få tilstrekkelig hvile.¹⁵⁷

Coleman er opptatt av at det å studere ved en kunsthøgskole er mer stressende enn det mange tror. Han hevder det eksisterer mange fordommer mot skolen i den forstand at folk tror studentene bare maler bilder og har det koselig. Han sammenligner det å ha en innleveringsfrist på en oppgave med det å ha en frist for fullføringen av et maleri. Oppgaven kan skrives ferdig og leveres, men det å gjøre ferdig et maleri, et prosjekt som innebærer mye

¹⁵⁴ <http://www.collegeforcreativestudies.edu/>, [Lastet 23.04.13].

¹⁵⁵ <http://www.tm.org/blog/students/tm-develops-creativity-in-art-students/>, [Lastet 23.04.13].

¹⁵⁶ Ibid.

¹⁵⁷ Ibid.

kreativitet og personlig engasjement, er mye mer utfordrende og fører til stressede studenter, mener han.¹⁵⁸

This class [Consciousness, Creativity and Bliss] addresses the epidemic of stress in this country by offering students the opportunity to be quiet. My great joy is hearing that students say, "I just feel happy", and I'm not even sure how much they know they're learning, but that's what education should be about: "I'm happy to be learning".¹⁵⁹

- Molly Beauregard.

Det Beauregard sier om stress støttes av Denise Dooley, som arbeider som akademisk rådgiver ved skolen. Dooley presiserer at det å takle stress, det å slappe av, er noe som ikke kommer automatisk for disse studentene. Det er nødt til å læres. TM tilbyr dem et redskap for å systematisk, ikke bare sporadisk, klare å koble av. Flere av studentene viser sin begeistring for dette faget, og er opptatt av å vise sin støtte til Beauregard:

When I came out of my first meditation I knew right away that it was going to be something I would carry with me for the rest of my life. I helped Molly in the process to bring this to CCS because I was just really passionate about other students feeling what I was feeling because she's been just adamant about doing this for years and years.¹⁶⁰

- Chelsea, student.

Studentene forteller om hvor enkelt TM kan kombineres med en aktiv hverdag, og hvor mye de setter pris på at de har dette tilbudet på skolen. Å velge faget til Beauregard beskrives som en veldig enkel løsning, fordi der kan de lære mer om samfunn, kultur og sosiologi. Faget betegnes som en sjanse til å lære mer om seg selv som person. Beauregard understreker at selv om hun mediterer sammen med klassen, er det ikke er hun som lærer studentene meditasjonsteknikken. Det overlater hun til autoriserte TM-lærere, mens hun selv først og fremst er der som akademiker.¹⁶¹

Avslutningsvis beskriver flere studenter TM ut fra sine opplevelser med teknikken. Noen hadde hørt om TM fra før og lest vitenskapelige undersøkelser rundt temaet, og uttrykker glede over at de endelig har fått sjansen til å prøve det ut selv. De har blitt flinkere til å takle

¹⁵⁸ Ibid.

¹⁵⁹ Ibid.

¹⁶⁰ Ibid.

¹⁶¹ Ibid.

stress på en rolig og avbalansert måte. For eksempel er det ikke lenger like frustrerende å knuse noe, miste noe på gulvet eller lignende. Det uttrykkes overraskelse over hvor enkelt det var å lære seg meditasjon, og hvor fort de gode effektene kom. Plutselig kom kreativiteten over dem uten at de egentlig trengte å anstrenge seg så mye, og de har blitt tryggere på seg selv og det de gjør. Selv om de ikke klarer seg hundre prosent uten veiledning og hjelp fra de ansatte, har de blitt flinkere på egenhånd. Kevin som vi møtte tidligere, forteller at han endelig har klart å bli noenlunde organisert og strukturert, noe han mener er en stor fordel nå som han snart skal ut i arbeidslivet.

Det siste videoen viser, er linker til «DLF.TV» og «TurningTheStudentMind.com». Den som ønsker kan gå inn på disse nettsidene for å få mer informasjon.

6.5 Innlegg #5:

New study sheds light on “peak experiences” in world-class performers
(publisert 24.08.12)

Den norske forskeren Harald Harung ved Høgskolen i Oslo og Akershus, publiserte i 2012 en undersøkelse gjort blant utøvere innen sport og klassisk musikk. Undersøkelsen ble publisert i *Journal of Human Values*.¹⁶² Dette er utøvere som befinner seg på verdenstoppen på sine respektive områder. Hva slags sportsgrener eller hvilke musikkinstrumenter det er snakk om, nevnes det ingenting om i blogginnlegget.¹⁶³

Ved ikke å nevne konkret hvilke sportsgrener eller hvilke musikkinstrumenter det er snakk om kan innlegget nå ut til flere. Det appelleres her til flere interesser og en større målgruppe. At det vises til at utøverne som har vært en del av undersøkelsen befinner seg i verdenstoppen i sine respektive grener, kan allikevel være med på å snevre inn målgruppen, da det å skulle lese om så gode prestasjoner ikke trenger å være utelukkende positivt for alle – eksempelvis kan personer med negative opplevelser og erfaringer på området nevnes.

Gjennom sin studie oppdaget Harung en korrelasjon mellom utøvernes høye ytelse, og deres subjektive erfaringer med å oppleve en høyere grad av bevissthet. En høyere grad av bevissthet inkluderer en indre ro og lykke under aktivitet, maksimal årvåkenhet, det å fungere uanstrengt og lett, og inneha en sans for perfektjonisme. Han fant også ut at topputøvere kom best ut av en test som målte moralsk utvikling. Dette indikerer at de som har deltatt i testen, har en godt utviklet evne til ikke bare å ta hensyn til seg selv og sine behov.

Vedkommende evner også å være oppmerksom på interessene og behovene til de rundt seg. At høye moralske standarder og høy prestasjon innenfor et vidt spekter av aktiviteter er knyttet sammen på denne måten, mener Harung er bemerkelsesverdig.¹⁶⁴

Harung sier at utøverne opplevde en høyere grad av bevissthet fordi dette er erfaringer som naturlig er tilgjengelig for den menneskelige hjernes fysiologi.

¹⁶² “The Journal of Human Values provides an understanding of how in order for individuals, organizations and societies to endure and function effectively, it is essential that an individual’s positive exalting forces be rediscovered and revitalized. The Journal of Human Values addresses the impact of human values along a variety of dimensions: the relevance of human values in today’s world; human values at the organizational lever, and the culture-specificity of human values”. <http://jhv.sagepub.com/>, [Lastet 26.04.13].

Undersøkelsen kan leses om i sin helhet ved å laste ned en PDF-fil fra denne nettsiden: <http://jhv.sagepub.com/content/18/1/33.abstract>, [Lastet 10.04.13].

¹⁶³ <http://www.tm.org/blog/students/study-on-peak-experiences/>, [Lastet 10.04.13].

¹⁶⁴ Ibid.

Dette understøttes av hjerneforsker Dr. Fred Travis:

The experience of the transcendent is not unique to TM practitioners or peak performers; it's unique to human beings. It's what we experience when the activity of feeling and thinking and perception settle down and the mind experiences its most expanded state of awareness. It's the experience of pure unbounded consciousness and it's available to anyone.¹⁶⁵

Videre sier Travis:

With the TM technique, we have a way to systematically allow the mind to deeply settle down. As the brain becomes more familiar with the process of transcending—going beyond the active level of thinking to the mind's settled state—we should see more experience of the transcendent in waking. This is traditionally understood as the basis of higher states of consciousness. So we can predict that if you have an athlete who is practicing TM, they should be more in the zone more often than before they started the TM technique.¹⁶⁶

Her utelukkes det at muligheten til å oppleve det Transcendente er noe unikt for dem som praktiserer TM, eller for topputøvere. Opplevelsen fremstilles som noe ligger naturlig for alle mennesker. Uttalelsen inneholder referanser til Maharishis filosofi om en høyere bevissthetsgrad. Det ligger her en forutsetning om at leseren skal ha forkunnskaper om dette, da det ikke forklarer nærmere hva for eksempel «transcendent» betyr. Utsagnet legitimeres av at Travis er hjerneforsker. I dette ligger det en antakelse om at han har mye kunnskap på området, og det gir sitatet troverdighet.

6.6 Oppsummering

I dette kapittelet har jeg tatt for meg blogginnlegg hvor Transcendental Meditasjon blir fremstilt som en prestasjonsforbedrer. Disse innleggene skiller seg noe fra de som ble analysert i forrige kapittel. Her blir TM i større grad satt i forbindelse med enkeltindivider og konkrete aktiviteter. TM fremstår altså ikke like abstrakt som i forrige kapittel. Innleggene er publisert i tidsrommet 2010-2012, og også her er det lett å se en kontinuitet i det tematiske innholdet.

¹⁶⁵ Ibid.

¹⁶⁶ Ibid.

I de to foregående kapitlene har jeg presentert og analysert utvalgte blogginnlegg. De ble delt inn i to grupper – TM som hjelpemiddel for skolebarn i vanskeligstilte områder, og TM som prestasjonsforbedrer. Denne inndelingen ble foretatt for å bedre kunne belyse de ulike aspektene ved TMs argumentasjon.

Det finnes overordnede faktorer ved innleggene som fortjener å bli analysert under ett. Disse skal jeg i det følgende diskutere. Jeg vil først diskutere de tekniske virkemidlene, deretter de menneskelige faktorene.

7.1 Videoklipp

Med unntak av to, finnes det videoklipp i samtlige blogginnlegg jeg har presentert.¹⁶⁷ Klippene kommer i tillegg til tekst, og det er ingen innlegg kun bestående av video. Det er tilsynelatende heller ikke slik at tekst blir fjernet på bekostning av video, da utsagn og poenger fra videoen ofte gjentas som skreven tekst. Innlegg #4 i kapittel 6, og innlegg #5 i kapittel 5, er to av de beste eksemplene på dette. Her er flere av de mest sentrale utsagnene fra videoen gjengitt skriftlig. Det kan synes overflødig med denne formen for gjentakelse, men det er ingen garanti at den besøkende både leser teksten *og* ser videoklippet. Gjentakelsen øker sjansen for at budskapet blir spredt og husket.

Det kan sies at en besøkende som kun leser teksten uten å se videoen, sitter igjen med en noe annen opplevelse enn den som tar seg tid til klippene. Det viktigste budskapet kommer frem i teksten, men andre faktorer blir borte – stemmen og kroppsspråket til den som uttaler seg. Det visuelle i videoklippene supplerer teksten på en slik måte at budskapet kommer enda tydeligere frem. Dette kan være avgjørende for hvordan innlegget påvirker leseren. Et skriftlig sitat trenger ikke nødvendigvis ha like stor innvirkning på leseren som det å høre at ordene blir sagt. Å se personen som uttaler seg er et virkemiddel i seg selv. Ordene får et ansikt og kan på den måten feste seg mer hos den besøkende.

¹⁶⁷ Unntakene er “New study sheds light on “peak experiences” in world-class performers” (innlegg #5, kapittel 6), og “Getting in the “zone” – can Transcendental Meditation help?”, (innlegg #2, kapittel 6).

7.2 Hyperlinker

Hyperlinker er et kjennetegn ved bloggsjangeren, og TMs blogg er intet unntak. I samtlige innlegg ligger det minst én hyperlink som gir leseren mulighet til å navigere seg videre til relaterte nettsider og artikler. Bruken av hyperlinker fører med seg både ulemper og fordeler for det aktuelle blogginnlegget. Fordelen er at leseren kan bruke hyperlinken, besøke de relaterte sidene og på den måten tilegne seg mer kunnskap om innleggets innhold. Budskapet innlegget søker å formidle settes inn i en større sammenheng og tillegges ny mening. Ulempen er at etter å ha navigert seg vekk fra innlegget, kan leseren «gå tapt». Det kan dukke opp interessante sider som fører til at det opprinnelige innlegget blir glemt. Det er viktig å ta høyde for at selv om leseren gis muligheten til å navigere seg videre til mer informasjon, finnes det ingen garanti for at vedkommende gjør det.

En hyperlink er altså en måte å åpne opp for nye muligheter, samtidig som det kan sies at den er et forsøk på begrensning. Mulighetene ligger i det jeg har pekt på over – mer informasjon og ny mening. Begrensingen ligger i det faktum at tekstens forfatter har valgt hvilke sider det skal linkes til, og dermed utelukkes andre alternativ.

7.3 Bloggerne

På en egen side blir forfatterne bak innleggene presentert for den som ønsker mer informasjon om dem.¹⁶⁸ Det er i følge denne siden 14 bloggere i «teamet», men jeg har lagt merke til at det er enkelte innlegg som er skrevet av forfattere som ikke finnes på informasjonssiden «Blog Authors». Om dette skyldes at listen ikke er oppdatert, eller at de iblant gjør rom for gjesteforfattere vites ikke. Det finnes kun ett innlegg i denne kategorien jeg her har tatt for meg der det oppgis at forfatteren er «Guest Author».¹⁶⁹

Som kjent fra Foucaults forfatterprinsipp har bloggerne her en kontroll på hvordan diskursene skal føres, på flere måter. For det første blir det som kommer til uttrykk i innleggene plassert i en logisk sammenheng, fordi leseren blir presentert for utdypende informasjon om forfatterne – det blir fremstilt og dannet en bestemt identitet. Her kan Mario Orsatti og Gina Orange trekkes frem som eksempler. Begge har vært TM-lærere i mange år – Orange i 9 år, og Orsatti i 40 år. De har begge vært en del av forskningsprosjekter i regi av David Lynch Foundation.¹⁷⁰ Ved at de selv er en del av de prosjektene de legger frem resultatene til, blir troverdigheten til det de skriver styrket. Dette skjer fordi de har mye faglig kompetanse og mye kunnskap om den aktuelle forskningen. Denne kompetansen og kunnskapen er medvirkende til at diskursen kan formes etter deres ønske. Det er forfatterne som bestemmer hva som skal skrives/fremstilles og hvordan det skal skrives/fremstilles. I samtlige av innleggene fremstilles de positive sidene ved forskningen. At det kan ha forekommet negative resultater, sies det ikke noe om. At det negative utelukkes er en selvfølge siden dette er en blogg som tar sikte på å fremme TM og overbevise flere om at dette er verdt å satse på. Folk skal overbevises, ikke gjøres ytterligere skeptiske. Forfatterne av innleggene representerer her en bestemt funksjon som begrenser diskursens tilfeldighet. Denne begrensingen kan relateres til det jeg pekte på i forbindelse med hyperlinker – det er forfatteren som bestemmer.

¹⁶⁸ <http://www.tm.org/blog/meet-the-bloggers/>, [Lastet 08.04.13].

¹⁶⁹ <http://www.tm.org/blog/students/maharishi-university-mba/>, nedlastet 08.04.13. Ved å trykke på tittelen «Guest Author», føres man ikke på en oversikt over alle innleggene skrevet av gjesteforfattere. I tillegg til innlegget jeg her først refererer til, finnes det kun ett innlegg til på denne listen. Det ble publisert 11.juli 2011 under kategorien «People», og kan leses i sin helhet her: <http://www.tm.org/blog/people/rick-cutler/>, [Lastet 08.04.13].

¹⁷⁰ <http://www.tm.org/blog/meet-the-bloggers/>, [Lastet 08.04.13].

7.4 Skolens rektor – autoritetsperson og rollemodell

I flere av innleggene jeg har presentert, brukes rektorer ved ulike skoler som talerør for TMs argumentering for hvorfor meditasjon bør være en del av skoledagen for elever som går på skole i vanskeligstilte områder.

Rutherfords navn er det første som nevnes i innlegg #1¹⁷¹, og ved å trykke på navnet hans henvises leseren (via hyperlink) til et annet innlegg i bloggen, skrevet av Bob Roth. Her blir Rutherford presentert som en helt:

I have had three heroes in my life: Willie Mays (I was a total baseball fanatic growing up in the San Francisco area), Senator Bobby Kennedy (as an idealistic high school teenager I believed in what he believed in for America and I wanted to do something about it), and, much later, Dr. George “DOC” Rutherford, the principal of the Ideal Academy Public Charter School in Washington DC.¹⁷²

Rutherford blir satt i sammenheng med politikerens Bobby Kennedy og baseball-spilleren Willie Mays. Bobby Kennedy var broren til John F. Kennedy, og ble drept under et attentat i 1958. Han omtales som en politiker med en utstrakt hånd til de gruppene politikere flest på den tiden glemte – blant annet de som var bosatt i områder preget av sosiale og økonomiske vanskeligheter.¹⁷³ Når Roth omtaler Rutherford som en av sine helter på lik linje med Kennedy, referer han ikke bare til Kennedy som person, men også indirekte til hans politiske visjoner. Disse blir igjen satt i forbindelse med Rutherfords visjoner for skolen han arbeider ved. De trenger ikke være identiske, men bare det å sette dem i sammenheng med hverandre, er et argument for at Rutherfords ønsker for skolen er verdt å legge merke til. Blogginnettes settes her inn i en større sammenheng både historisk og politisk, forutsatt at leseren kjenner til Kennedy og hans politikk.

Gjennom Roths beskrivelser blir han mer enn bare rektoren som vil innføre TM i undervisningen, han blir også en person det snakkes godt om og ideene hans fremstår som verdt å høre på. Roth beskriver ham som en modig og edel mann, som setter sine elevers

¹⁷¹ Se side 35.

¹⁷² <http://www.tm.org/blog/people/about-doc-rutherford-my-hero/>, [Lastet 20.04.13]. Bob Roth er en av de faste forfatterne på bloggen til TM, og hans innlegg om Rutherford finnes under kategorien «People».

¹⁷³ <http://bobby-kennedy.com/index.html>, [Lastet 11.05.13]. Robert Kennedy, eller Bobby som han ofte kalles, ble drept 5.juni 1958 ved Ambassador Hotel i Los Angeles. Attentatet på Bobby fikk aldri den samme publisiteten som drapet på John F. Kennedy i 1963.

velferd høyere enn noe annet.¹⁷⁴ Ved å sette ham «i bås» med sportslige og politiske helter, blir Rutherford en rollemodell, ikke bare en autoritetsperson.

Den som leser innlegget til Roth, får også vite bakgrunnen for hvorfor Rutherford snakker varmt om TM, og hvorfor han har introdusert meditasjonsteknikken til så mange. Da Rutherford begynte å arbeide ved Fletcher Johnson Learning Center i 1994, var han plaget med høyt blodtrykk. Etter råd fra legen sin, begynte han å meditere. Det å meditere forandret ham på en så dramatisk og positiv måte at kollegaene hans begynte å stille spørsmål om hva som hadde skjedd med ham, og svaret hans var enkelt og greit: «TM». Ønsket om å lære mer om TM spredte seg fra lærere til elever og foreldre. Rutherfords personlige årsak til at han begynte med TM styrker hans argumentasjon. Han blir selv et bevis på at meditasjon kan være til hjelp.¹⁷⁵

James Dierke dukker opp i flere av innleggene jeg har presentert, og også han får en slags heltestatus slik som Rutherford. I 2008 ble han kåret til «National Middle School Principal of the year».¹⁷⁶ Bakgrunnen for denne kåringen er at Dierke blant annet har etablert en sterk følelse av lederskap, eierskap og stolthet på skolen. På grunn av Dierkes innsats for å forandre miljøet på skolen, omtales den nå som «an island of safety in a sea of trouble».¹⁷⁷ Dierke blir her en rollemodell slik som Rutherford, men på en annen måte. Dierke blir ikke assosiert med politikere eller idrettsutøvere, det er kåringen som gjør ham til forbilde. Han blir særlig et forbilde for andre som arbeider med undervisning, barn og unge. Jeg pekte tidligere på at omtalen av priser og vinnere ikke trenger å ha en utelukkende positiv effekt. Det samme gjelder her. Å se opp til et menneske som har fått hederlig omtale på denne måten, kommer ikke lett for alle. På lik linje med at Dierke kan fremstå som et forbilde for sine kollegaer, kan det i kraft av det han har utrettet virke uoverkommelig å gjøre det like godt som ham.

Archarn Yai ved Dhammajarinee Whitthaya Free School fremstilles også som en slags helt. Til forskjell fra Rutherford og Dierke får hun ingen hederlig omtale av kollegaer og har heller ikke så vidt leseren vet, fått noe pris for sin innsats for arbeidsplassen sin. Det som stiller henne i et tilsvarende godt lys, er at hun arbeider ved en skole som tar sikte på å hjelpe unge jenter til en bedre framtid ved å tilby dem gratis skolegang.

¹⁷⁴ <http://www.tm.org/blog/people/about-doc-rutherford-my-hero/>, [Lastet 20.04.13].

¹⁷⁵ Ibid.

¹⁷⁶ <http://enews.castategearup.org/2008/03/2008-national-middle-school-principal-year-james-dierke/>, [Lastet 09.04.13].

¹⁷⁷ Ibid.

7.5 Elevenes stemmer som legitimerende autoritet

Barn og unges velferd på skolen er et overordnet tema i alle innleggene jeg har presentert. Rektorer, lærere og eksperter innen helse og medisin har uttalt seg om fordelene ved TM som stress-reduserende metode. I tillegg til tekst er, som tidligere nevnt, flere videoklipp tilgjengelige i blogginnleggene. På disse videoene får vi høre om erfaringer og opplevelser med TM, både fra ansatte og elever. Det snakkes mye *om* elevene, *om* deres velferd og *om* hvordan de skal få det best mulig på skolen. Det er flere autoritetspersoner som uttaler seg, og deres autoritet legitimerer bruken av TM og Quiet Time. Jeg mener stemmene til elevene selv har en autoritet knyttet til seg. Ut fra konteksten de kommer til uttrykk i – blogginnlegg hvor *deres* velferd, prestasjoner og mentale helse er i fokus, veier det de forteller like mye som uttalelsene fra for eksempel en høyt ansett rektor.

Det er flere måter elevenes stemmer kan være like (om ikke mer) legitimerende som de andres. For det første kan en elevs erfaring være avgjørende i prosessen med å overbevise skeptiske foreldre om at TM er et godt alternativ. Å se og høre at en elev på alder med ens eget barn er positiv til å ha meditasjon som en del av undervisningen på fast basis, kan være et godt virkemiddel. For det andre fortelles det i flere av videoene om hvordan skoledagen var før de lærte TM, og historiene som fortelles kan spille på noe jeg tidligere har pekt på – håp og frykt. I dette tilfellet er det ingen rektor som forteller om skolebarnas negative holdninger, aggresjonsproblemer eller vold i klasserommet. Det er elevene selv som forteller om hvordan de tidligere har hatt det, erfaringene kommer fra «kildene selv». Dette kan spille på foreldrenes frykt fordi det er lite trolig at de ønsker at egne barn skal ha det vondt. Foreldre med barn som kan relateres direkte til det videoen fremstiller, kan føle håp fordi det blir presentert en løsning på deres problemer.

Skolebarnas erfaringer er en demonstrasjon av hvordan TM fungerer i praksis, ikke bare en fremlegging av hva TM kan komme til å bety for hverdagen. Det snakkes dermed ikke bare om dem og rundt dem, det legges ikke bare frem ønsker om hvordan de skal ha det. Det vises til konkrete eksempler på at meditasjonsteknikken har noe godt for seg, og at de voksnes ønsker for barna er oppnåelige.

7.6 Medisin, vitenskap og eksperter – autoritet og legitimering

Som gjort rede for i kapittel 4, har TM en tett relasjon til moderne vitenskap. Dette reflekteres tydelig i de analyserte blogginnleggene. Gjennom å vise til blant annet hjerneforskere, legitimeres TMs påstander og argumentasjon. Dette er mennesker som antas å sitte inne med omfattende kunnskaper om det de legger frem. Dette kan være en medvirkende faktor til at flere blir overbevist at det TM hevder i sine blogginnlegg. Ulempen med så hyppig bruk av ekspertuttalelser, er at de kan miste sin virkning ved at det blir for mye av dem. De blir ikke lenger noe unikt og spesielt, bare noe vanlig. På den måten er det ikke lenger gitt at uttalelsene skal betraktes som noe særskilt autoritært.

Relasjonen til moderne vitenskap kommer også til syne via alle undersøkelsene det refereres til. Disse kan betraktes som upersonlige autoriteter. Her kan de samme fordelene og ulempene trekkes frem. Fordelen er at argumentene og påstandene kan understøttes ved å vise til vitenskapelige undersøkelser. Ulempen er at den hyppige bruken kan føre til en redusert virkning. På den måten kan de miste sin autoritet slik som ekspertuttalelsene står i fare for å gjøre.

7.7 Menn viser autoritet, kvinner viser omsorg

Et interessant aspekt det er verdt å se nærmere på er kjønnsrollene i innleggene. De mannlige aktørene fremstilles som personligheter med mye autoritet og kunnskap. De kvinnelige aktørene derimot, fremstilles som omsorgspersoner. Fellestrekket for dem alle er det sterke engasjementet de viser i forhold til elevene sine og saken de søker å fremme – meditasjon i skolen. Dette engasjementet viser seg altså på to ulike måter – autoritet og omsorg.

James Dierke, George Rutherford og Javier Guzman utstråler alle en autoritet når de omtaler TM. Deres meninger og påstander blir lagt frem på en tydelig og bestemt måte. De bruker sterke ord og uttrykk, og legger ingenting mellom når de skal understøtte sine argumenter. Deres relasjon til elevene de omtaler fremstilles slik at skillet mellom elev og lærer er tydelig. Dette skillet er med på å understreke deres rolle som autoritetsperson.

Molly Beauregard, som vi ble kjent med i innlegget “Leading art college offers TM to develop Creativity”, utstråler omsorg og moderlighet når hun forteller om sine elever. Den personlige relasjonen hun har til dem kommer til syne i videoen som ligger i klippet. Her ser vi henne i klasserommet, smilende og leende sammen med elevene. Slik det legges frem i

innlegget har hun et tett bånd til dem, og hennes rolle som autoritetsperson er ikke like tydelig.

Det må presiseres at overskriften til dette avsnittet setter det hele noe på spissen. Selv om de mannlige aktørene utstråler autoritet og er mer bastante når de legger frem sine meninger og påstander, vil ikke det si at de er blottet for all omsorgsfølelse. På samme måte må det sies at de kvinnelige aktørene også er autoritære skikkelser, selv om det moderlige er mer fremtredende hos dem enn det bastante og påståelige.

7.8 Fellesskapet i sentrum

Hovedtemaet i alle innleggene er barn og unges velferd på skolen. Dette er en situasjon der det kan sies at det er mer akseptert for noen å uttale seg enn det er for andre. Selv om det stadig er individer som uttaler seg om sine personlige erfaringer med TM, er det fellesskapet som settes i fokus. Gjennom de positive effektene TM har på enkeltindividet, skal fellesskapet gagnes. Samholdet blant elevene skal bli bedre og miljøet på skolen skal forbedres. Gjennom disse effektene igjen, skal samfunnet kunne dra nytte av elevenes gode utdanning og reduseringen av helseplager. Dette samsvarer med den effekten Maharishi mente meditasjon kunne ha: ved at mange nok lærte seg teknikken ville dette få positive følger for hele samfunnet.

Selv om det altså er fellesskapet som settes i sentrum er det også individer det er snakk om. Dermed blir det mer akseptert at en rektor med mange års erfaring med undervisning og skolesystemet generelt uttaler seg, enn om for eksempel en person uten den samme erfaringen skulle komme med tilsvarende påstander.

7.9 Det religiøse aspektet

Transcendental Meditasjon danner ikke noe religiøst bilde av seg selv i disse blogginnleggene. Det gis flere grunner til å meditere, men ingen av dem er basert på religiøse årsaker. Begrunnelsene ligger forankret i moderne vitenskap, og moralske rasjonaliseringer og vurderinger.

I forbindelse med presentasjonen av Transcendental Meditasjons historiske utvikling pekte jeg på at det finnes ulike typer tilhengere av bevegelsen. Blogginnleggene i min analyse er skrevet for de som befinner seg i den ytterste sirkelen. Disse er ikke opptatte av det religiøse aspektet ved det å praktisere denne meditasjonsteknikken.

Maharishis navn nevnes ved en anledning – av Keelan Dimick, noe som er et tegn på at bevegelsens stifter fortsatt er av en viss betydning blant noen av de mediterende.

En annen ting det er viktig å merke seg i denne sammenhengen, er at det ikke nevnes noe om hvordan meditasjonsteknikken læres vekk. I flere av videoklippene vises det bilder av mediterende skoleelever, enten i store forsamlingsaler eller i mindre klasserom. Det fortelles mye om hva som har skjedd før og etter at praksisen ble innført. Det fortelles derimot ingenting om hva som skjer underveis i prosessen med å innføre og lære vekk teknikken.

Dermed ligger det i samtlige innlegg en forutsetning om at dette er noe leseren må kjenne til på forhånd, og betydningen av ritualer er i denne sammenhengen begrenset til ikke å gjelde læreprosessen. Et mulig svar på hvorfor læringsprosessen ikke blir viet noe oppmerksomhet, er at det ikke passer inn i TMs markedsføring. Teknikken blir stadig fremstilt som enkel og passende for alle, men sannsynligheten for at dette ikke stemmer er til stede. Måten TM fremstilles på er utelukkende positivt, og det eneste som kan minne om skepsis er innrømmelsen av enkelte fordommer, blant annet i kapittel 6, innlegg #3, men også her viser det seg at meditasjonsteknikken kommer «seirende» ut av det hele.

Med sin tette relasjon til moderne vitenskap, er det liten tvil om at TM passer inn i Roy Wallis sin typologi – som en verdensbekreftende ny religiøs bevegelse. Dagens Vestlige samfunn anerkjennes, og TM søker å tilpasse seg dette heller enn å ta avstand.

8.0 Oppsummering og konklusjon

I denne oppgaven har jeg analysert blogginnlegg om Transcendental Meditasjon, og med det søkt å belyse hvordan denne nyreligiøse bevegelsen presenterer seg selv via internett og hvilke virkemidler som har blitt tatt i bruk.

Gjennom disse blogginnleggene har det kommet frem at det blir tatt i bruk flere retoriske virkemidler for å fremme påstander og argumentasjon – medisin, forskning, enkeltindivider med stort talent og lignende. Som et svar på problemstillingen kan det sies at i denne sammenhengen bruker Transcendental Meditasjon internett til å markedsføre seg selv som en stress-reduserende metode. Den delen av markedsføringen jeg har tatt for meg, fokuseres det på barn og unge. Representasjonen som dannes av Transcendental Meditasjon er altså at meditasjonsteknikken kan være et godt alternativ for barn og unge, enten ved at hverdagen blir bedre og/eller ved at kreativiteten og prestasjonene øker.

Denne oppgaven har vist seg å passe inn i det som i kapittel 3 omtales som en tredje bølge innen forskning på religion og internett, da den både har tatt for seg et nyere fenomen – bloggsjangeren – og ved at den kan sies å ha beveget seg på tvers av fagdisipliner, spesielt religionsvitenskap og sosiologi.

Litteratur:

Americas Promise Alliance, [Lastet 07.04.13]. <http://www.americaspromise.org/>.

Amherst College, *Four Lord Jeffs Named to ESPN Academic All-district team*, [Lastet 23.04.13]. https://www.amherst.edu/athletics/teams/fall/football/articles/2010/1104_espn.

Ball, Tom, "Maharishi and The Beatles: what really happened?", The Transcendental Meditation Program, [Lastet 03.05.13].
<http://meditationasheville.blogspot.no/2010/12/maharishi-and-beatles-what-really.html>.

Campell, Heidi, Internet and Religion, i *The Handbook of Internet Studies*, Burnett, Robert, Consalvo, Mia, Ess, Charles. Storbritannia: Blackwell Publishing, 2010.

Change Begins Within, [Lastet 08.04.13]. <http://changebeginswithin.org/>.

Chawkin, Ken. "New Research Finds TM Helps Ease School Stress", Transcendental Meditation Blog, [Lastet 25.04.13]. <http://www.tm.org/blog/students/school-stress/>.

Centers for Disease Control and Prevention, *STRIVE to prevent youth violence*, [Lastet 17.04.13]. <http://www.cdc.gov/features/youthviolence/index.html>.

College for creative studies, [Lastet 23.04.13]. <http://www.collegeforcreativestudies.edu/>.

Cowan, E. Douglas, Hadden, K. Jeffrey, *Virtually Religious. New Religious Movements and the World Wide Web*, i *The Handbook of New Religious Movements*, Lewis, R. James, Oxford: University Press, 2004.

David Lynch Foundation, *Learn more about the Transcendental Meditation technique*, [Lastet 10.05.13]. <http://www.davidlynchfoundation.org/>.

David Lynch Foundation, *Schools*, [Lastet 20.04.13].
<http://www.davidlynchfoundation.org/schools.html>.

Department of Health and Human Services, [Lastet 21.04.13]. <http://www.maine.gov/dhhs/>.

Dawson, L. Lorne, *Cults and new religious movements: a reader*, USA: Blackwell Publishing, 2003.

Dhammajarinee Witthaya School, [Lastet 21.04.13].

<http://www.buddhistgirls.org/eng/home.html>.

Edutopia, [Lastet 18.04.13]. <http://www.edutopia.org/>.

Edutopia, *The George Lucas Foundation*, [Lastet 18.04.13].

<http://www.edutopia.org/mission-vision>.

Fairclough, Norman, *Analysing Discourse: Textual Analysis for Social Research*, London: Routledge, 2003.

Finamore, Stephanie. "TM becomes Integral part of Buddhist School in Thailand",

Transcendental Meditation Blog, [Lastet 20.04.13]. <http://www.tm.org/blog/students/tm-becomes-integral-part-of-buddhist-school-in-thailand/>.

Foucault, Michel, *Diskursens Orden. Tiltredelsesforelesning holdt ved College de France 2. desember 1970*, Oslo: Spartacus Forlag, 1999.

Freeberg, Puki. "Arizona art School Finds TM helps students be more creative",

Transcendental Meditation Blog, [Lastet 24.04.13]. <http://www.tm.org/blog/students/david-lynch-foundation-meditation-creative/>.

Freeberg, Puki. "Pioneering school principal brings peace to inner city children",

Transcendental Meditation Blog, [Lastet 08.04.13]. <http://www.tm.org/blog/students/pioneering-principal-peace-children/>.

Gilhus, Ingvild, Mikaelsson, Lisbeth, *Kulturens refortrylling – nyreligiøsitet i det moderne samfunn*, Oslo: Universitetsforlaget, 1998.

Gilhus, Ingvild, Mikaelsson, Lisbeth, *Nyreligiøsitet i Verdens levende religioner*, Oslo: Pax Forlag, 2007.

Gruters, Ruth, *Refleksjon i blogg: en hermeneutisk studie av refleksjon og dens tekstlige og retoriske manifestasjoner i en ny type skrive – og arkiveringstype*, Doktoravhandling, monografi, ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet. Det Humanistiske fakultet, Institutt for språk – og kommunikasjonsstudier.

Hammer, Olav, Rothstein, Mikael, Nye Religioner, i *Gyldendals Religionshistorie*, Jensen, Tim, Rothstein, Mikael, Sørensen P. Jørgen, København: Gyldendal, 2.utgave, 2011.

Hartnett, Heather. “David Lynch Foundation Interviews Paul McCartney about Transcendental Meditation (Part 1)”, Transcendental Meditation Blog, [Lastet 03.05.13]
<https://www.tm.org/blog/people/david-lynch-interviews-paul-mccartney-about-transcendental-meditation/>.

Herbert, Bob. "Bloody Urban Landscapes", The New York Times, [Lastet 09.04.13].
http://www.nytimes.com/2010/05/08/opinion/08herbert.html?scp=1&sq=bloody%20urban%20landscapes&st=cse&_r=2&_

Higher Education Research Institute, *Incoming College students rate emotional health at record low, annual survey finds*, [Lastet 19.04.13]. <http://www.heri.ucla.edu/pr-display.php?prQry=55>,

Ideal Academy Public Charter School, “Taking care of the student – the forgotten element in education”, [Lastet 25.04.13].
<http://www.iapcs.com/cms/One.aspx?portalId=770601&pageId=14706808>.

Ideal Academy Public Charter School, “Principals Page”, [Lastet 25.04.13].
<http://www.iapcs.com/cms/One.aspx?portalId=770601&pageId=786247>.

Introduction to Lifestory and teaching of Guru Dev, [Lastet 05.05.13].
<http://www.paulmason.info/gurudev/introduction.htm>.

Jacobsen, Knut, *Hinduismen*, Oslo: Pax Forlag, 2003.

Jackson, Ida, *Sosiale Medier. Hvordan ta over verden uten å gå ut av huset*, Oslo: Aschehoug, 2010.

Journal of Human Values, [Lastet 26.04.13]. <http://jhv.sagepub.com/>.

Journal of Human Values, *Illustrations of Peak Experiences during optimal performance in world-class performers*, [Lastet 10.04.13]. <http://jhv.sagepub.com/content/18/1/33.abstract>.

Jørgensen, Marianne, Phillips Louise, *Discourse Analysis as Theory and Method*, London: Sage Publisher, 2002.

Leeuwen, Theo van, *Legitimizing Discourse and Communication*, [Lastet 01.05.13]
<http://dcm.sagepub.com/content/1/1/91>.

Løøv, Margrethe, *Fra Veda til vitenskap. En kulturanalytisk studie av meditasjonsorganisasjonen Acems utvikling*, masteroppgave i Religionshistorie, Institutt for kulturstudier og orientalske språk, Universitetet i Oslo, 2010.

National Heart, Lung, and Blood Institute, *What is Pulmonary Hypertension?*, [Lastet 25.04.13]. <http://www.nhlbi.nih.gov/health/health-topics/topics/pah/>.

National Heart, Lung, and Blood Institute, *Recovery act investments in Diabetes and Cardiovascular disease*, [Lastet 25.04.13].
<http://www.nhlbi.nih.gov/recovery/media/dacd.htm>.

New Village Charter School, *About Us*, [Lastet 11.05.13].
<http://www.newvillagecharter.org/about-us/about-us/>.

Olsen, A. Torjer, Diskursanalyse i religionsvitenskapen, i *Metode i religionsvitenskap*, Kraft, Siv Ellen, Natvig, Richard J (red.), Oslo: Pax Forlag, 2006.

Orsatti, Mario. “New study sheds light on “peak experiences” in world-class performers”, Transcendental Meditation Blog, [Lastet 10.04.13], <http://www.tm.org/blog/students/study-on-peak-experiences/>.

Orsatti, Mario. “Can Transcendental Meditation End School Violence?”, Transcendental Meditation Blog, [Lastet 17.04.13]. <http://www.tm.org/blog/students/study-on-peak-experiences/>.

Orsatti, Mario. “Leading Art College Offers TM to Develop Creativity”, Transcendental Meditation Blog, [Lastet 23.04.13]. <http://www.tm.org/blog/students/tm-develops-creativity-in-art-students/>.

Orsatti, Mario. “Edutopia: SF School Uses TM to Overcome Problems”, Transcendental Meditation Blog, [Lastet 18.04.13]. <http://www.tm.org/blog/students/edutopia/>.

Orsatti, Mario. “Breaking the “predictive power of demographics”: SF principal talk about how TM helps his students”, Transcendental Meditation Blog, [Lastet 08.04.13].

<http://www.tm.org/blog/students/james-dierke/>.

Orsatti, Mario. “Combating poverty and exceeding expectations: LA school students benefit from TM”, Transcendental Meditation Blog, [Lastet 17.04.13].

<http://www.tm.org/blog/students/la-school/>.

Orsatti, Mario. “Getting in the “Zone” – Can Transcendental Meditation help?”, Transcendental Meditation Blog, [23.04.13]. <http://www.tm.org/blog/meditation/getting-in-the-zone-transcendental-meditation/>.

Parker, Ian, *The Crisis in modern Social Psychology and How to End It*, London: Routledge, 1989.

Project Innovation, Inc. *Journal of Instructional Psychology*, [Lastet 25.04.13].

http://www.projectinnovation.biz/jip_2006.html.

Raimondi, Dennis. “Award-winning jazz student talks about the role of Transcendental Meditation in music”, Transcendental Meditation Blog, [Lastet 10.04.13].

<http://www.tm.org/blog/students/jazz-student-talks-about-transcendental-meditation/>.

Questia. Trusted Online Research, *Education*, [25.04.13].

<http://www.questia.com/library/p5118/education/i2656868/vol-131-no-3-spring>.

Questia. Trusted Online Research, *Reduced Psychological Distress in Racial and Ethnic Minority Students Practicing the Transcendental Meditation Program*, [Lastet 25.04.13].

<http://www.questia.com/library/1G1-272616389/reduced-psychological-distress-in-racial-and-ethnic>.

Questia. Trusted online Research, *Academic Achievement and Transcendental Meditation: a study with at-risk urban middle school students*, [Lastet 25.04.13].

<http://www.questia.com/library/1G1-253740215/academic-achievement-and-transcendental-meditation>.

Rettberg, W. Jill, *Blogging*, Cambridge: Polity Press, 2008.

Rothstein, Mikael, *Belief Transformations – some aspects of the relation between science and religion in Transcendental Meditation (TM) and the International Society for Krishna Consciousness (ISCKON)*, Aarhus: University Press, 1996.

Store Norske Leksikon, *Teleskopord*, [Lastet 05.04.13] <http://snl.no/teleskopord>.

Store Norske Leksikon, *Det autonome nervesystem*, [Lastet 25.04.13]
http://snl.no/.sml_artikkel/autonome_nervesystem.

The Center for Health Research, *About us*, [Lastet 21.04.13].

The New York Times, *Bloody urban landscapes*, [Lastet 09.04.13].
<http://www.nytimes.com/2010/05/08/opinion/08herbert.html?scp=1&sq=bloody%20urban%20landscapes&st=cse&r=2&>.

Transcendental Meditasjon Norge, *Forskning*, [Lastet 10.04.13] <http://tm-meditasjon.no/forskning/>.

Transcendental Meditation Blog, [Lastet 05.05.13] <http://www.tm.org/blog/>.

Visitacion Valley Middle School, [Lastet 25.04.13]. https://visitacion-sfusd-ca.schoolloop.com/cms/page_view?d=x&piid=&vpid=123349702084.

Warburg, Margit, Højsgaard T. Morten, *Religion and Cyberspace*, London: Routledge, 2005.

Woodrum, Eric, Religious Organizational Change: based on the TM movement, i *Review of Religious Research*, Vol.24, No.2, s. 89-103, 1977.

Wuthnow, Robert, *New Spiritual Freedom*, i *Cults and New Religious Movements*, Lorne L. Dawson et al, Oxford: Blackwell Publishing, 2003.

Bilder:

Bilde 1: Maharishi og The Beatles, september 1967. [Lastet 05.05.13].

<http://www.paulmason.info/gurudev/introduction.htm>

Bilde 2: Skjermdump av hovedsiden til www.tm.org. [Lastet 05.05.13].

Bilde 3: Utsnitt av hovedsiden til Transcendental Meditation Blog [Lastet 05.05.13].

<http://www.tm.org/blog/>.

Summary

Blogging and internet has become an important arena for social participation for many people, also religious groups. This thesis takes a closer look on how blog posts about Transcendental Meditation forms particular representations of the movement. Using discourse analysis as research method and theoretical framework the aim is to discover how TM presents itself as a stress reducing technique.